

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto 78.180;
Wien št. 105.241.

Zaupnica Macdonaldovi vladi

Vzroki ostavke sira Oswalda Mosleya — Churchill sva- ri Macdonalda pred Lloyd Georgeom

London, 29. maja. AAD. Predlog kon-
servativnih poslancev o vladni politiki
glavice rešitve brezposelnostnega vpra-
šanja je bil nocoj v poslanski zbornici
zavrnjen z 270 proti 241 glasovom.

V teku se je sir Oswald Mosley ob-
razilil vzroke, ki so ga prisilili, da je
podal demisijo. Govornik je omenil, da je
predlagal ustanovitev posebne central-
ne organizacije za pobijanje brezposel-
nosti in novi načrt za pokojninsko za-
varovanje, po katerem bi stopilo v pen-
zijo 280.000 starejših delavcev in velike
predloge za javna dela. Mosley je na-
dalje izjavil, da bi se s stroški 10 mili-
onov funtov preskrbelo delo 700 do
800 tisoč oseb, dočim bo po sedanjem
vladnem programu za omiljenje brez-
poselnosti zaposlenih komaj 80.000
oseb. Govornik je zaključil, da je vlada
odklonila njegove predloge in da je za-
to odstopil.

Njegov govor so poslanci poslušali z
velikim zanimanjem. Bilo je čuti več
ogorčenih medklic, naprtenih proti
vladi. Posebno živahni so bili konservati-
vci in delavski levicari. Mirneje

razporeženo je nastopilo, ko je pričel
govoriti voditelj liberalcev Lloyd Ge-
orge, ki je povprašal Macdonalda, kako
si zamišlja prijateljske razgovore med
zastopniki opozicije in vlade o merah
za omiljenje brezposelnosti. Ako žel:
Macdonald v resnici sodelovanje opozi-
cije, potem mora še dati tej tudi primer-
no mesto in upoštevati njene predloge.
Vlada naj najame veliko notranje poso-
jilo, s katerim bo financirala obsežna
javna dela, s katerimi bo znatno zniža-
la število brezposelnih — in ustanovi
poseben odbor, v katerem bodo zastop-
niki poleg vlade tudi člani opozicije.

S tem predlogom pa ni bil zadovol-
jen Churchill, ki ga je odklonil v ime-
nu konservativcev ter svaril Macdonal-
da, naj nikar ne pokliče v tak odbor tu-
di Lloyd George, če moče doživeti, da
bo moral v kratkem izročiti vodstvo
delavske stranke — Lloyd Georgeu.

Končno je še govoril minister Tho-
mas in zagovarjal vlado, ki je odkloni-
la načrt sira Oswalda Mosleya za omi-
ljenje brezposelnosti.

Lordi odobravajo postopanje vlade v Indiji

Gandijev pokret je potreba zatreti — Zasluge policije in vojske za vzdrževanje miru

London, 28. maja AA. Na današnji seji
lordске zbornice je lord Peel zahteval po-
ročilo o položaju v Indiji. Govornik je iz-
javil, da bo indijska vlada prejela vso po-
poro za potlačanje nemir, ki so bili or-
ganizirani iz običajnega središča. Govornik
je predlagal, naj se namesto, da aretirajo
voditelje nemir, energično uničijo središča
prevratnega gibanja. Vlada mora tudi sto-
riti vse, da prepreči zlonamerno komenti-
ranje angleške politike po domačem časo-
pisju. Lord Reading je dejal, da kar je
novega in resnega pri sedanjih nemirih, je
to, da se je ustanovila v Indiji organizaci-
ja, ki vodi agitacijo za državljansko ne-
poslušnost. Ta neposlušnost se ne sme to-
lerirati in vlada mora uporabiti vsa sred-
stva, da to gibanje zatere.

Podtajnko za Indijo Earl Russell je po-
dal pregled o položaju v raznih središčih
Indije in naglasil, da je lojalnost indijske
armade izven vsake diskusije. Govornik je
hvalil delo indijske policije, na katero so
večkrat metali opeko in insultirali. Policija
je branila le v skrajnem primeru ter
pokazala veliko potrpežljivost pri demon-
stracijah in je rabila orožje le v skrajni
potrebi. Končno je Russell izrekel priznanje
indiskemu podkralju, lordu Irwinu, ki je
pokazal velikansko potrpežljivost in ni na-

pravil inčesar, kar bi se lahko smatralo
za izjavo. Vlada je dala podkralju zagot-
ovilo, da uživa njeno polno in neomejeno
podporo.

London, 29. maja AA. Vlada je sklenila,
da bo prihodnji teden debata o konservati-
vnem predlogu, naj se izvoli odbor 11
članov, ki bo proučil določbe londonske
pomorske pogodbe.

London, 29. maja AA. Na današnji seji
spodnje zbornice so razpravljali o učnem
zakonskem načrtu, ki podaljšuje učno dobo
od 14. na 15. leto. Minister prosvete sir
Charles Trevelyan je izjavil, da bo novi
zakon za eno leto podaljšal učno dobo
400.000 učencem in tako omejil konkurenco
otrok na delovnem trgu.

Nemiri v Indiji

London, 29. maja. g. Iz Indije prihajajo
še vedno vznemirljive vesti. V Rangoonu
trajajo nemiri še neprestano. Vedno in
vedno se ponavljajo spopadi s policijo in
vojaškimi oddelki, ki morajo vedno upo-
rabljati orožje. Po uradnih vestih je bilo
do sedaj pri zadnjih nemirih ubitih 170
in ranjenih 750 oseb.

Rangoon, 29. maja AA. Danes je bilo po-
kopanih 10 žrtev spopadov, ki so bili zadnje
dni med Birmanci in Indijci.

Italija bo imela močno mornarico

Govor mornariškega ministra o gradbenem programu in mornariškem proračunu

Rim, 29. maja. g. Po debati o proračunu
mornariškega ministra, je podal mornari-
ški minister Siriani v poslanski zbornici
razne podatke o gradnjah v italijanski mor-
narici.

Kakor znano, je v letošnjem proračunu
določenih 1476 milijonov lir, to je 243 mili-
onov lir več kot lani za mornarico. Za nove
gradnje predvideva proračun postavko 600
milijonov lir. V primeri s prejšnjim letom
bo Italija gradila predvsem več podmornic.
V italijanski mornarici je sedaj 32 moder-
nih podmornic s skupno tonažo 27.000 ton.
Vse ostale podmornice so večinoma zastare-
le in jih je treba polagoma nadomestiti s
modernimi. Razen tega bo Italija zgradila
dve križarki po 5000 in štiri torpedovke po
1240 ton. V zvezi z londonsko pomorsko
razorožitveno konferenco, je izjavil mini-
ster, da še niso padle vse nade, da bi se
pogajanja obnovila.

Končno je minister Siriani ob burnem
odobravanju fašistične zbornice izjavil, da
vrednost mornarice ni samo v strojih, tem-
več da potrebuje mornarica hrabre in po-
nosne moše, ki z navdušenjem verujejo
idealom svojih voditeljev. »Mornarica je
naše prvo orožje in v tem oziru nam ne
more noben narod na svetu odrekati
prvenstva.«

To izjavo mornariškega ministra je spre-
jela zbornica s splošnim odobravanjem in
burno vzklíkala Mussoliniju in italijanski
mornarici.

Pariz, 28. maja. AA. »Tempe« osvetlju-
je razne teorije, ki so bile postavljene v
italijanski zbornici tekmo razprave o pra-
računu vojne mornarice. List piše, da je
očito, kam lahko vodijo take teorije,
kakšna je smer italijanske oboroževanja
in kako imperijalistična so njihova nazi-
ranja.

„Kraljici zraka“ se je razbilo letalo

Nesrečen pristanek v Brisbournu — Drzna letalka ostala nepoškodovana in bo nadaljevala v kratkem polet

London, 29. maja AA. Letalo Amy
Johnsonove se je pri pristanu v Brisba-
nu ponesrečilo. Letalka je ostala k sreči
nepoškodovana. Obe krili sta popolnoma
razbiti in poškodovan je tudi propeler. Ne-
sreča se je pripetila na polju Millet, v bli-
žini letališča. Povzročil jo je nasprotni ve-
ter. Prisotnost številnih letal in velika mno-
žica sta še povečali težkoče letalki.

Po nesreči je miss Johnson zapustila leta-
lo in stopila v avto, ki jo je prepeljal v
hanger na letališču. Čeprav je bila prvi trenu-
tek prestrašena, se je takoj opogumila in
nadaljevala pot skozi velikansko množico
v mestno hišo, kjer je bila z velikim nav-
dušenjem sprejeta. Mehaniki upajo, da bo-

do v kratkem popravilo malo letalo in tako
omogočili pogumni letalki pot v Sidney.
Angleška brezžična družba poroča, da bo,
če bo vreme povoljno, prenesla danes ob
devetih zvečer govor miss Johnsonove o
njem poletu iz Anglije v Avstralijo.

Ljapčev poseti Karlove Vari

Sofija, 29. maja. g. V intervjuu z za-
stopniki tiska, je sporočil ministrski pred-
sednik Ljapčev, da bo potoval zaradi iz-
boljšanja zdravja po nasvetu zdravnikov
v Karlove Vari. Ljapčev bo še koncem
prihodnjega tedna zapustil Sofijo. Na poti
se bo za kratek čas ustavil na Dunaju,
kjer bo tudi obiskal specialiste. Po kon-
čanem zdravljenju bo ministrski predse-
dnik Ljapčev obiskal Prago. Za časa o.i.
sotnosti ga bo zastopal minister Burov.

MANIFESTACIJA GOSPODARSKE SOLIDARNOSTI

Svečana otvoritev jubilejnega velesejma ob prisotnosti zastopnika Nj. Vel. kralja ter ministrov Demetroviča in dr. Šveгла — Trgovinski minister o potrebi harmonije in solidarnosti vseh gospodarskih panog

Včeraj je naša ožja kakor tudi širša
domovina praznovala veličasten praz-
nik dela in slovenske podjetnosti. Ob iz-
redno častni udeležbi od strani najviš-
jih predstavnikov naše države in dru-
gih odličnih gostov je bil svečano otvor-
jen naš 10. jubilejni velesejem. Vážnost
tega dogodka, ki nas navdaja z zado-
ščenjem in ponosom, pa je spoznala tu-
di naša najširša javnost. Povsod je bilo
opažati praznično razpoloženje in kdor
je le mogel, se je podal na sejmische, da
postopuje svečanemu aktu otvoritve.
Kmalu po 11. so se tam pričele zbirati
množice občinstva, da vidijo prihod
odličnih predstavnikov naše državne
uprave in številnih gostov.

Pred glavnim vzhodom je bila postav-
ljena velika tribuna, kjer so se ob pol
12. zbrali predstavniki velesejma, da
pozdravijo došle goste. Otvoritveni
svečanosti so prisostvovali div. general
g. Sava Tripkovič, kot zastopnik višjo-
kega pokrovitelja velesejma, Nj. Vel.
kralja, nadalje v imenu kralja, vlade mi-
nister za trgovino in industrijo dr. Juraj
Demetrovič in minister dr. Švegl, ban
inž. Serneč, podban dr. Otmar Pirkma-
jer, v zastopstvu ljubljanskega knezo-
škofa msgr. dr. Ujčič, nadalje župan
ljubljanske dr. Dinko Puc, župan mari-
borski dr. Juvan, ljubljanski konzularni
zbor, častni odbor velesejma, ter veli-
ko število javnih funkcionarjev, pred-
stavnikov korporacij, organizacij in
društev.

Pozdrav predsednika velesejma

Predsednik velesejma g. Fran Bonač
je v daljšem govoru pozdravil došle
goste in se jim zahvalil, da so se odzvali
vabilu k otvoritvi. Poudarjal je, da se
je naš velesejem v težkih letih razvil iz
mlade sadike v krepko drevo, ki razpe-
nja svoje veje daleč preko mej naše ož-
je domovine. Prestal je najtežje preiz-
kušnje in prebrodil je vse peripetije po-
vojnega razvoja našega gospodarstva od
inlacije do konsolidacije, od splošnega
nereda in kaosa do pomirjenja in urav-
novesenja vsega našega javnega življen-
ja. Po prvotni nalogi pomagati in
uveljaviti kupčijske zveze ter navezati
nove, si je ljubljanski velesejem stavl
nalogo, da organizira trajno smotreno
propagando za naše produkte in mani-
festira našo gospodarsko moč. Ni pa se
omejeval samo na posredovanje in pro-
pagando v interesu povzdiga naše do-
mače produkcije, temveč je pričel pod
svojim okriljem organizirati najrazno-
vrstnejše razstave kulturnega, vzgoj-
nega in socialnega značaja, zlasti kme-
tijske razstave.

G. Bonač je nadalje poudarjal, da ho-
če velesejem še nadalje posvečati skrb
in trud velikim idejam, na katerih je bil
osnovan. Boj za naš gospodarski obsta-
nek in razvoj še ni dobojevan. Jugo-
slavija mora postati močnega in ugled-
na država, ki bo nam vsem v največ-
jo čast in ponos. V našem prizadevanju,
da okrepimo gospodarsko silo našega
naroda, moremo tem lažje zmagati, ker
stoji na čelu naše države pravi vladar
po milosti božji in volji naroda, ki mu je
blagostanje naroda nad vse. Prav za-
to uživa delovanje našega velesejma
najvišje zaupanje in naklonjenost Nj.
Vel. kralja.

Z živjo-klici našemu kralju je bila in-
tonirana naša državna himna, nakar je
predsednik g. Bonač posebno pozdravil
navzočega zastopnika našega najvišje-
ga pokrovitelja dr. generala g. Sava
Tripkoviča in predstavnika kralja, vlade
ministra dr. Demetroviča in dr. Šveгла.

Nagovor ministra Demetroviča

Nato je minister za trgovino in indu-
strijo dr. Juraj Demetrovič z daljšim go-
vorom otvoril letošnjo jubilejno vele-
sejsko prireditev. Izjavil je v glavnem
naslednje:

Po izvršenem državnem in narodnem
ujedinenju je bilo treba misliti tudi na
gospodarsko ujedinenje, treba nam je
bilo spoznati, kaj in koliko proizvajamo,
kaj imamo in kaj bi lahko imeli, da
lahko po pravilnih vidikih urav-
navamo našo trgovino in carin-
sko politiko. V tem pogledu so prvi
naši velesejmi vršili važno nalogo, nam-
reč nalogo medsebojnega gospodarskega
spoznavanja. Pozneje pa so postali stal-
na institucija in so danes instrument naše
nacionalne gospodar. politike, ki vzpod-
bujejo upliva na nadaljnje delo in na na-
daljni napredek. Tu vidimo, kaj imamo
in kaj je še potrebno storiti. V našem

gospodarstvu pa je še mnogo nedostat-
kov in je potrebno še mnogo energije, da
ustvarimo nekaj boljšega in da bomo
zadovoljni v naši nacionalni državi.

Vsekakor pa ne smemo prezreti veli-
kega že doseženega napredka v naši in-
dustriji in obrti. Tako je n. pr. v tekstil-
nem blagu znašal naš uvoz v prvih po-
vojnih letih 49—50% vsega izvoza,
danes pa znaša le še 30%. Nav-
zlic temu pa stanje našega gospodar-
stva še ni tako, kakor bi bilo želeli. Mi
izvažamo za 3 in pol milijarde Din siro-
vin, uvažamo pa fabrikatov za 5 in pol
milijarde. Tu se nam odpira veliko polje
dela. Mi dajemo inozemstvu letno 2 mi-
liardi Din v obliki predelave sirovin,
zato moramo stremeti za tem, da vsaj
naše lastne sirovine sami predelamo.

Brez dvoma je v gospodarstvu dravske
banovine in tudi ostale države zabeležiti
velik napredek; po tej poti pa moramo
iti naprej, kajti v naši Jugoslaviji bo
vladalo zadovoljstvo, kadar bomo eko-
nomsko dovolj razviti.

Samo dejstvo, da ta velesejem obstoja
že 10 let nam priča da so bili pri njegovi
ustanovitvi na čelu gospodarskih krogov
ljudje, ki so pokazali veliko aktivnost in
ambicijo ter širok pogled v bodočnost.

Smatram za svojo dolžnost, da vam
še posebno čestitam k novemu lepemu
uspehu, z željo, da nadaljujete z delom
na korist vse države. Ta velesejem ni
samo privredna revija temveč himna dela
in ustvarjanja za dobrobit naše velike
Jugoslavije in za slavo našega kralja in
domovine. S tem proglašam, da je vele-
sejem odprt.

Pozdrav ministra Šveгла

Za trgovinskim ministrom dr. Deme-
trovičem je povzel besedo še minister
brez portfelja g. dr. Ivo Švegl, ki je v
svojem govoru izrazil osobito veselje,
da je to prva svečanost, na kateri ima
priliko prisostvovali, v zvezi z industri-
jo in z napredkom njegove mile sloven-
ske domovine. Četudi se naš narod v
prvi vrsti bavi s kmetijstvom, napre-
duje na srečo tudi industrija in obrt, ki
s pravico zahtevata zaščite. V državi,
katere industrija v tako veliki meri
ustvarja obresti za tuj kapital, se ne
sme dogoditi, da od te države živijo tu-
ji delavci. V času ko industrijske drža-
ve centralne Evrope same stremijo za
tem, da si v cilju avtarikije zagotovijo
svojo lastno oskrbo, se ne more zahte-
vati, da bi se kmetijske države odrekle
izgraditvi svoje industrije.

Vzlic temu pa ostane naše kmetijstvo
baza naše gospodarske, politične in vo-
jaške moči. Južna Afrika je bila na pri-
mer odkrita in naseljena v istem času
kakor Amerika. Toda danes imajo Ze-
dinjene države 120 milijonov belega
prebivalstva, a Južna Afrika komaj mi-
lijon, ker tam ni pogojev za kmetijstvo.
Brez kmetijstva pa ni naroda, ni konsu-
menta in ni industrije. Bodočnost in ve-
ličina naroda ne leži pod zemljo, temveč
na zemlji. Naj živi in raste naš ujedine-
ni in jaki narod na srečni plodni zemlji
Jugoslaviji. Naj živi in uspeva na-
rodno gospodarstvo dravske banovine.

Ogled velesejma

Po končanih slavnostnih govorih so si
odlični gostje v spremstvu funkcionarjev
velesejma ogledali prireditve, ki je izredno
uspešna. Z novima razstavnima paviljonoma
v sredini sejmische ob cesti od glavnega
vhoda do češkoslovaškega paviljona je ve-
lesejem dobil novo impozantno lice. Nad-
vse ugodnega utisa pa ne napravi samo
zunanja slika prenovljenega sejmische; tudi
prireditve same je za letošnji desetletni ju-
bilej tako izpopolnjena, da daleč prekaša
vse dosedanje velesejske prireditve.
Razstava nam v doslej še nedoseženi po-
polnosti kaže našo produkcijsko moč in
naš gospodarski napredek v vseh panogah,
na drugi strani pa je zaradi izredno velike
udeležbe inozemskih tvejk dobila značaj
izrazite mednarodne prireditve. Sejmische
je letos tako natrpano z najrazličnejšimi iz-
delki, stroji in drugimi razstavnimi pred-
meti, da zares ni prostora, kjer bi bilo
mogoče še kaj razstaviti.

Banket v Zvezdi

Po slavnostni otvoritvi X. velesejma je
predsedstvo Ljubljanskega velesejma prire-
dilo ob 14. v prostorih Ljubljanskega kluba
v Kazini slavnostno kosilo, na katero je
povabilo številne odlične zastopnike našega
javnega življenja. Ob prav prijetnem raz-
položenju, ki ga je podprela kuharska
umetnost iz Krapeževе kuhinje, so se iz-
rekle številne zdravice, pri katerih so se
čule resne besede, a manjkalo tudi ni hu-
morja.

Kot prvi je pozdravil odlične goste pred-

sednik Ljubljanskega velesejma g. Fran
Bonač, ki je izrekel tudi zdravico na Nj.
Vel. kralja, kateri so se pridružili gostje z
navdušenimi vzkliki in stoje poslušali dr-
žavno himno, ki jo je odigral Cvrtinov sa-
lonski orkester.

Pomemben govor ministra trgovine in industrije

Za g. Bonačem je povzel besedo g. mi-
nister Juraj Demetrovič, ki je govoril o
potrebi harmonije med vsemi gospodar-
skimi panogami ter je pokazal na uspehe
Ljubljanskega velesejma v teku 10 let. Iz-
javil je med drugim:

»Ko sem danes bežno premetril raz-
stavne prostore našega jubilejnega ve-
lesejma, je bil eden prvih vtisov ta, da
potrebuje slovensko gospodarstvo drža-
vo, ki je zanj glavno tržišče za sloven-
ske industrijske in obrtne proizvode.
Pripominjam pa hkratu, da je tudi slo-
vensko gospodarstvo potrebno naši dr-
žavi in da Jugoslavija po pravici raču-
na nanj kot na činitelja svoje moči in
napredka.

Danes stojimo pred vprašanjem, ka-
ko naj orjentiramo svojo gospodarsko
politiko. Moje mnenje je, da je treba
prvo skrb posvetiti našemu kmetijstvu,
saj tvori veliko večino našega naroda
kmetovalec. Po drugi strani pa tudi
poljedelstvo ne sme pozabiti na to, da
je razvoj in napredek drugih področij
gospodarskega udejstvovanja in proiz-
vajanja tudi življenski interes kmetij-
stva. Naše prizadevanje mora iti za
tem, da uvrstimo lastna tržišča in da
sami konzumiramo velik del lastnih
proizvodov.

Po podrobnih statistikah je ugotovljeno,
da odhaja leto za letom v inozemstvo
do 50.000 ljudi, ki ne morejo najti do-
ma zadostne zaposlitve. Izseljeniška
statistika za prvo četrtletje tega leta
nam kaže, da se je v tem času res iz-
selilo zopet do 10.000 ljudi, ki doma
niso mogli najti dela. V bivši Avstro-
ogrski smo bili Jugoslovenci po mače-
hovsko tretinari, zlasti nismo mogli raz-
viti industrije, ki je bila pridržana pri-
vilegiranim narodom. In ker nismo mog-
li proizvajati in izvažati industrijskih
proizvodov, smo morali mi izvažati
ljudi, človeško delovno silo. Sedaj je
naša dolžnost, da prenehamo z ekspor-
tom človeške delovne sile in da poskr-
bimo, kako bomo doma predelovali
svoje sirovine in da po možnosti izva-
žamo gospodarske dobrine.

Mnogokrat lahko opazujete, kako se
povijajo stremjenja, zanetosti med po-
samezna gospodarska področja naspro-
tjuče si tendence. Pojavlja se tu poseba-
na kmetijska duševnost, tam posebna
mentaliteta industrije, pa zopet posebna
trgovska mentaliteta. Pri zagovorni-
kih agrarne mentalitete najdete samo
misel kako poceni so kmetijski pridełki
in kako bi bilo vse drugače, ako bi in-
dustrija ne prodajala svojih proizvodov
tako drago. Mnogi med temi bi bili pri-
pravljene žrtvovati vso industrijo in ne
vidijo pri tem dejstva, da je tudi indu-
strija v eminentnem interesu kmetijskega
prebivalstva in da daje kruha deset-
tisočom našega delavstva. Tudi ne po-
mislijo dovolj, da izhaja kriza poljedel-
stva deloma od tod, ker se je ves svet
vrgeł na pospeševanje kmetijskega pri-
delovanja in so morale iz tega razloga
cene kmetijskim pridelkom pasti. Za-
govorniki tega enostranskega stališča
morajo uvideti, da je prospeh kmetij-
stva odvisen od razvoja ostalih
darskih panog in da je tudi kmetijstvo
zainteresirano na procvitu industrije,
obrti in trgovine.

Naletimo pa tudi na napačno indu-
strijsko mentaliteto, ki vidi edini spas
industrije v zaščitnih carinah. Jasno pa
je, da so zaščitne carine dopustne samo
kot vzgojni ukrepi, ki naj pomagajo
zdravi in solidni industriji na noge. Za-
ščitne carine naj služijo predvsem v to,
da uvrstijo življenja sposobne industri-
je za konkurenco z inozemstvom in za
solidno proizvodnjo. Zato je pogrešno
proglašati načelo zaščitnih carin brez
izjeme in ne glede na ostala področja
gospodarskega udejstvovanja, zlasti pa
ne tako, da bi bilo s tem ogroženo kme-
tijstvo, ker je jasno, da pri nas brez
zdravega kmečkega prebivalstva tudi
industrija ne bi mogla uspevati.

Trgovska duševnost zopet vidi svoj
spas čisto le v tem, da čimveč uvaž-
a, ker morda pri tem več zasluži. Toda
prava trgovina mora biti v prvi vrsti
posrednik med domačim konzumentom
in domačo proizvodnjo. Čim krepkejši

bodo drugi stanovi, tem lepše se bo razvijala tudi trgovina.

Če pod temi vidiki pregledamo vse panoge našega gospodarskega udejstvovanja, vidimo, da je našemu gospodarstvu potrebno sodelovanje med vsemi gospodarskimi panogami, da mu je potrebna harmonija in da je zato treba delovati za skladnost in solidarnost med gospodarskimi strokami. S tem, da razvijamo industrijo, trgovino in obrt, koristimo poljedelstvu, kakor pospešujemo obrt, trgovino in industrijo, ako podpiramo kmetijstvo, ki je najboljši konzument naše industrijske proizvodnje.

Nisem imel prilike, da vidim ljubljanski velesojem pred desetimi leti. Toda vi sami lahko presodite, kolikšen je napredek naše industrije, trgovine in obrti v teh zadnjih desetih letih in da ti uspehi ne koristijo samo dravski banovini, marveč napreduje vse države. Zdi se mi, da leži naš glavni problem v tem, da motrimo gospodarski razvoj drugih držav in da po tem razvoju usmerimo svojo občo gospodarsko politiko. Čeprav mi je na napredu našega kmetijstva mnogo lažje in to navzlic temu, da sem minister za trgovino in industrijo, moramo vse storiti, da najdemo za našo industrijo primerna sredstva razvoja in napredka ter da ji omogočimo cenen kapital in s tem novega dela in udejstvovanja. Na agrarni protekcionizem v drugih državah smemo in moramo odgovoriti z industrijskim protekcionizmom, ki odgovarja prihodnemu bogastvu naše države, našim sposobnostim in naši pridnosti. Pri reševanju gospodarskih vprašanj ne smemo biti ozkostrni in malenkostni. Pred očmi moramo imeti vso državo in vsa področja našega gospodarskega življenja. Le tako bomo dosegli harmonijo vseh strok in panog in vseh gospodarskih sil našega naroda.

Naj mi bo zato, gospodje, dovoljeno, da zaključim svoje besede s prislovico svojega rojstnega kraja: »Bog poživi delo in težak!«

Drugi govorniki

V imenu banovine je nazdravil gostom ban g. inž. Dušan Serneč, nakar je v imenu Ljubljanskega kluba kot domačin govoril g. dr. Fran Novak, ki je prisrčno pozdravil tudi goste iz Savske banovine. Sledili so nagovori avstrijskega konzula g. dr. Pleinerta v francosčini, tajnika Zbornice za TOI v Zagrebu g. dr. Pera Mitrovića, predsednika Zveze industrijcev v Ljubljani g. Dragotina Hribarja iz predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina, ki je med drugim tudi poudaril zadovoljstvo slovenskih gospodarskih krogov nad odločno izjavo finančnega ministra, da se z dinarjem ne bodo delali nikakoli eksperimenti. Za Zagrebački zbor je govoril član njegove uprave g. dr. David Karlovič in za zemaljski savez hrvatskih industrijalcev g. Armin Schreiner. Tajnik Zveze slovenskih industrijcev g. inž. Milan Šuklje se je spomnil zaslug posameznih velesojmarjev ter obenem s toplimi besedami omenil 80 letnico knezoškofa g. dr. Antona Bonaventura Jegliča. Za kmetijsko družbo je imel nagovor njen predsednik g. Oton Detela. V zastopstvu knezoškofa g. dr. Jegliča je govoril profesor teološke fakultete msgr. dr. Ujčič, ki se je zahvalil za izredno pozornost, naklonjeno knezoškofu, ter je izrazil svoje prepričanje, da igra gospodarstvo veliko vlogo v moralnem življenju. Predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebec se je v nagovoru spomnil tudi g. Francetija, velikega prvobornika za obrtniške pravice, ki je bil tudi med iniciatorji institucije Ljubljanske velesojme. H koncu je zrekel čestitke Ljubljanskemu velesojmu prvi tajnik zbornice za TOI g. dr. Fran Windischer ter je pozdravil imenoma vse činitelje, ki so pomagali Ljubljanskemu velesojmu do toliko uspeha in zlasti podčrtal pošteno sodelovanje novinarstva.

Med glasnostnim kosilom je marljivo igral prijetne komade v splošno zadovoljstvo sloveči Cvirnov salonski orkester, ki je dvigal animiranost prav do zaključka.

Trgovinski minister v Ljubljani

Ljubljana, 29. maja. d. Minister trgovine in industrije, ki je otvoril ljubljanski jubilejni velesojem, se je pripeljal v Ljubljano z jutranjim zagrebškim brzovlakom. Na kolodvoru so ga sprejeli gg. ban Serneč in njegov pomočnik dr. Pirkmajer ter predsedstvo velesojme. Tekom dopoldneva si je g. minister ogledal palačo Zbornice za TOI ter sprejel tam več predstavnikov gospodarskih organizacij. Predno je odšel k otvoritvi velesojme, je g. minister obiskal g. knezoškofa dr. Jegliča ter mu v imenu vladne čestital k njegovi današnji osemdesetletnici.

Popoldne po banketu v Kazini je trgovinski minister posetil srednjo tehnično šolo, ki mu jo je razkazal direktor Reiser. Minister je ostal v šoli nad eno uro in se podrobno zanimal za razvoj zavoda in njegove potrebe; obljubil je, da bo lepo šolo podpiral po vseh svojih močeh.

Zvečer se je minister Demetrovič odpeljal z brzovlakom zopet proti Zagrebu.

Premestitev v davčni službi

Beograd, 29. maja. p. »Slobožne Novine« objavilejo ukaz o premestitvah v davčni službi. Na področja dravske finančne direkcije so premestili davčni kontrolor Josip Sprah iz Slovenjgradca v Prevalje, Fran Bole iz Prevalja v Mursko Soboto, glavni arhivar davčne uprave v Celju Josip Serneč v Gorjani grad, davčni pomočnik davkar Silvan Gombač iz Ljubljane v Celje.

Nova palača Drž. hipotekarne banke

Beograd, 29. maja. č. Državna hipotekarna banka je pričela graditi svojo novo palačo, ki mora biti sgrajena do 1. 1931.

Vinarski kongres

Važno zborovanje slovenskih vinogradnikov v Ljubljani — Obsežno in uspešno delovanje Vinarskega društva za dravsko banovino

Ljutomer, 29. maja.

Včeraj popoldne se je kot priprava za današnje zborovanje Vinarskega društva dravske banovine vršila v dvorani hotela Zavrtnik v Ljutomeru seja njegovega glavnega odbora. Od 38 upravljenih delegatov je bilo navzočih 28. Ob tej priliki so bila podana poročila društvenih funkcionarjev ter so se obravnavali predlogi odbora za občni zbor in kongres. Včerajšnja seja je potekala precej živahno in je trajala celih sedem ur. Urednik »Naših gor« gosp. Andrej Zmave je odložil svoje mesto.

Današnji kongres vinogradnikov, ki se je tudi vršil v Ljutomeru, je potekel v najlepši harmoniji. Velika dvorana Sokolskega doma je bila polna udeležencev. Poleg delegatov podružnic Vinarskega društva za dravsko banovino je bila tudi udeležba drugih vinogradnikov izredno velika, zlasti iz ljubljanske okolice.

Kongres je ob 9. dopoldne otvoril predsednik Vinarskega društva gosp. Lovro Petovar, ki je po kratkem nagovoru in pozdravu vseh navzočih predlagal, naj se odpošljejo pozdravne brzojavke. Naj. Vel. kralju, predsedniku vlade in ministru za kmetijstvo dr. Sibeniku, kar je bilo sprejeto s splošnim odobravanjem. Nato je predsednik Petovar pozdravil zastopnika vlade in banske uprave, kmetijskega inšpektorja gosp. Zidaniškega. Po prečitani pismeni pozdravi in sporočilu je predsednik Petovar podal predsedstveno poročilo.

Za njim sta pozdravila kongres ljubljanske župan gosp. Zemljik in kmetijski inšpektor gosp. Zidanišek, ki je izrazil pozdrave v imenu ministrstva za kmetijstvo, banske uprave ter Kmetijske družbe za dravsko banovino. Udeležniki kongresa je pozdravil tudi sreski načelnik dr. Trstenjak, nakar je podal svoj referat inž. Zupančič iz Ljubljane, ki je obširno razpravljal o izdelovanju kvalitetnih vin. Upravitelj banske trdnice pri Kapeli gosp. Glaser je govoril o aktualnih težavah in zadevah slovenskih vinogradnikov. Ob predavanju sta bili sprejeti z največjo pozornostjo in splošnim odobravanjem.

Predsednik Lovro Petovar je obširno poročal o prvem vsedravnem vinarskem kongresu, ki se je nedavno vršil v Beogradu.

Soglasno so bile sprejete z neznatnimi spremembami naslednje

resolucije

- 1.) Trošarina na vino naj se maksimira z 1 Din na liter in naj se ta dajatev razdeli med državo, banovino in občine.
- 2.) Prometu z vinom naj se ne delajo ovire in naj se vino pri producentih na debelo trošarini šele, ko se da sod na pipo.
- 3.) Izvozna premija na vinski mošt naj se zviša na 75 par pri litru, pri izvozu grozdja pa naj se daje izvozna premija 50 par za kg.
- 4.) Izvozna premija za vino in vinski mošt naj se dovoli že pri najmanjšem izvozu treh polovnikov, zaradi trgovske sigurnosti pa se lahko tozadevna odredba predloži samo z veljavnostjo za eno leto naprej. Promet z inozemstvom naj se olajša tudi s tem, da se pri posestnikih in stalnih trgovcih ne zahteva nobena kaveja.
- 5.) Določitev tržnega sortimenta za dravsko banovino naj se izvede čim prej. Privatne trdnice naj se glede na uporabo podlag in selekcioniranih cepičev strogo nadzorujejo, vendar pa se naj vrši revizija na državne stroške.
- 6.) Uvedejo naj se certifikati, izdani od banske uprave.
- 7.) Obdavčenje šmarnice naj se s prihodnjim letom še poveča.
- 8.) Promet z vinom lasnega pridelka za lastno uporabo vinogradnikov naj bo brez kontrole.
- 9.) Kot pomožni organi kletarskih nadzorov naj se namestijo strokovno poizumno kvalificirane osebe.
- 10.) V dravski banovini naj se uvedejo vinogradniški cepilni tečajji. Za vsako večjo vinarsko okrožje naj se uredi vzorno vinogradniško posestvo z matenjakom, trtnico in vzorno kletjo.
- 11.) Ker je ljubljanski brez izrazito vinogradniški, naj se nastavi v Ljutomeru kmetijski referent, čigar glavna stroka naj bo vinogradništvo.
- 12.) Eden glavnih vzrokov vinske krize so preveliki produkcijski stroški, ki jih posebno občutno povečujejo visoke carine na galico, žveplo, orodje za obdelovanje, sredstva za pokončevanje škodljivcev itd. Ta obremenitev naj se ukine.
- 13.) Za brezalkoholne pijače se smejo uporabljati samo čisti naravni sokovi od sadja

Veliko sokolsko slavlje v Rušah

Veličastna otvoritev sokolskega doma — Izbirna tekma za vsesokolski zlet — Krasna manifestacija sokolske misli

Ruše, 29. maja. Danes so praznovala staroslavne Ruše znamenit praznik slovesne otvoritve novega sokolskega doma in delnega zleta mariborske sokolske župe. Slavnosti so se pričele že zgodaj jutraj, ko so v »Mali Beograd«, okrašen z zastavami in cvetjem, prihajali prvi telovadci, na izbirno tekmo za vsesokolski zlet v Beogradu. Teh tekem se je udeležilo nad 150 članov, članic in naraščaja. Zaključene so bile pred pol 10. in so neprisrčljivo dobro izpadle. Težiče proslave pa je bilo preložen na popoldne, ko so se na kolodvoru zbrali vsi člani in članice iz Ruš, dravske in meziške doline, da sprejmejo stotine Sokolov in izletnikov, ki jih je vlak pripeljal iz Maribora, Slov. gorice, Dravskega in Ptujkega polja. Tu se je formalna veličastna povorka nad 800 članov, članic in naraščajnikov s četo gojencev podoficirske šole iz Maribora, ki je ob sviranju sokolske godbe krenila skozi Ruše do novega sokolskega doma.

Z balkona novega sokolskega doma je izpregovoril prvi načelnik odseka za zgradbo doma br. Hinko Pogačnik, ki je dom otvoril. Izročil je ključje in varstvo nad njim starosti Sokolskega društva br. Bučarju, ki je v daljšem govoru očrtal zgodovino novega doma, pri čemer je naglašal zasluge br. Pogačnika za zgradbo krasne stavbe. Za njim sta govorila še župni starosta br. Kovačič iz Maribora, ter zastopnik Sokola I. iz Ljubljane br. Mlakar. Po otvoritvi se je vršil na letnem telovad-

ali grozdja in samo prirodnimi sladkorji. Produkcija teh pijač naj bo podvržena kontroli, kakor je to pri vinu, in te pijače naj se tudi zatrosarinijo, kakor se to godi pri vinu.

14.) Pri vseh trgovskih prodajah vina v sosedne države naj se pritegnejo vinski strokovnjaki.

Resolucije so bile sprejete soglasno.

O vinarskih zadevah je nato obširno razpravljali kletarski nadzornik gosp. Gombač, nakar je tajnik gosp. Josip Dobavnik iz Maribora obširno poročal

o delovanju vinarskega društva

navajajoč m. dr. da se je društvo z uspehom na merodajnih mestih potegovalo za svobodna skladišča točilcev-gostilničarjev. Po svojem deležu je sodelovalo v Solitu na konferenci o zakonu o trošarini na vino. Zbiralo je podatke o stroških vina od producentov do točilcev in delalo na to, da se trošarina določi na 1 Din pri litru vina. Nadprodukta vina v državi omejen izvoz vina v inozemstvo. splošni zastoj v vinski trgovini, nazadovanje vinskega konzuma ter visoke javne dajatve od vina so dovedle do prvega vsedravnega vinogradniškega kongresa, ki se je vršil letos 9. marca v Beogradu. Na tem kongresu je vinarsko društvo intenzivno sodelovalo. V zvezi s tem je omeniti ustanovitve glavnega saveza vinogradnikov in sadiarjev Jugoslavije, za katerega so bili na kongresu v Beogradu položeni glavni temelji. Pravila za glavni savez je sestavil g. Lovro Petovar.

Vinarsko društvo je najelo in uredilo društveno sobo v Mariboru, kamor se zahtevalo stranke na razna polasnila o različnih strokovnih vprašanjih. Glavni odbor društva je imel 3 seje, načelstvo pa 7. razen tega se je vršila tudi ena anketa. Tajniški zapisnik izkazuje 487 številčkov družbene korespondence. Ob koncu 1. 1929. je šlo Vinarsko društvo 9. podružnice, sedaj na jih ima že 12. Nekatero podružnico so razvile prav živahno delovanje, prireale predavanja in izlete ter podpirale v raznih zadevah svoje člane. Vinogradniki bi morali biti vsi organizirani v Vinarskem društvu, ki bi lahko šlo v dravski banovini 20.000 članov.

Blagajniško poročilo

je podal prav tako g. Josip Dobavnik. Za preteklo poslovno leto izkazuje poročilo 69.667 Din dohodkov, 86.602 Din izdatkov, torej primanjiljaka 16.934 Din. Proračun za novo poslovno leto izkazuje 75.500 Din dohodkov ter 94.540 Din izdatkov. Tajniško in blagajniško poročilo sta bili soglasno odobreni.

Občni zbor je nadalje sprejel tudi izrečeno poročilo, ki se pa tiče samo stališč in imenske preudelitve glede na razdelitev države na banovine.

Volitve odbora

so se vršile z vzklikom in je bil za predsednika Vinarskega društva dravske banovine ponovno izvoljen Lovro Petovar, za prvega podpredsednika bivši minister Ivan Veseljak, za drugega podpredsednika Fran Končnik. V odbor pa so bili soglasno izvoljeni naslednji gg.: Josip Dobavnik, Clotard Bouvier, Lavoslav Bučar, Fran Gombač, Valter Mihelič, Srečko Rogič, Ivan Serbinek, Josip Zupan, Fric Zemljik, Jakob Znidarič, Karol Korač in Ivan Budizan.

Pri slučajnosti je bilo izrečenih več anketov, kako naj člani vinarskega društva sami povzdignejo ugled domačih vin in delajo čim manjšo potrošnjo drugih vin. Predsednik Lovro Petovar je poudaril, da bo naloza novega odbora s pomočjo dnevnega časopisa izvajati propagando za domača vina.

Tajnik saveza hrvatskih vinogradnikov in sadiarjev dr. Buč iz Zagreba, ki je med tem prispeval na kongres, je tolo pozdravil udeležnike v imenu hrvatskih vinogradnikov. Po nekaterih manj važnih zadevah je predsednik Petovar zaključil zborovanje z iskreno zahvalo vsem navzočim za sodelovanje.

Popoldne se je na Cvetni pri Ljutomeru vršila vsakoletna velika pomladanska konjska dirka. Vreme je bilo krasno in udeležba izredno velika. Dirki je prisostvovalo okrog 3000 gledalcev, med njimi skoro vsi udeležniki vinogradniškega kongresa.

Jutri napravilo udeležniki kongresa dva izleta: ena skupina odide proti Gorjani Radgomi, druga pa si bo ogledala gorice v okolici Ljutomeru.

Krvava drama v Mariboru

Tragičen konec dolgoletne pravde — Strojevodja Valeskini ustrelil upokojenega generala Stramlitza — Mož v zaporu, žena zblaznela

Maribor, 29. maja

Ob 9.45 dopoldne je bila obveščena stražnica na Koroški cesti, da se je v hiši Koroška cesta št. 99 zgodilo nekaj hudega in da je nekdo obstreljen. Policijski stražnik Bandelj se je v spremstvu vodje rešilne postaje Jahna takoj podal na mesto dogodka. Na dvorišču omenjene hiše je bilo zbranih vse polno razburjenih ljudi, med njimi delavec Franc Riberl, ki je izročil stražniku pištolo sistema »Frommer«, češ, da je v isti hiši stanujoči strojevodja Ivan Valeskini malo prej z njo

streljal na upokojenega avstrijskega generala

Emila Stramlitza. Ko je stražnik z zastopnikom rešilne postaje stopil v generalovo kuhinjo, je našel ležečega v mlaki krvi 77-letnega generala Stramlitza, ki pa je bil še pri zavesti, dasi je dobil štiri strele, v glavo blizu desnega ušesa, v desno stran trebuha, v desno roko in v prsi blizu srca. Stramlitz je izpovedal, da je prišel Valeskini k njemu v kuhinjo in ga vprašal, če mu je hišo izplačal. Ko mu je Stramlitz odgovoril, da ne, je Valeskini začel streljati nanj. Ko je že ležal na tleh in je videl, da Valeskini še vedno meri nanj, ga je prosil, naj ga pusti vsaj v miru umreti. Valeskini je hotel kljub temu še streljati, pa mu je odpovedala težka vojaška pištola. V tem so prilili ljudje, ki si zaradi streljanja spočetka niso upali blizu in je končno delavec Riberl Valeskiniju odvzel orožje.

Valeskini je nato mirno odšel iz kuhinje na dvorišče in tam

tolažil svojo ženo Heleno

ki je zblaznela, kakor smo poročali pred nekaj dnevi, v mariborski stolnici. Stražnik je Valeskinija aretiral in odvedel najprej na policijsko stražnico, nato pa na policijski komisariat in po zaslišanju v policijske zapore. Jutri bo Valeskini fotografiran in nato oddan sodišču. Ranjenega generala so z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnico, kjer pa je popoldne ob pol 15.

podlegel poškodbam

Ozadje krvavega dogodka so dolgoletni prepri in pravda med generalom in Valeskinijem ter njegovo sedanjo ženo. Valeskini se je rodil v Mariboru 1. 1897., dovršil tu ljudsko šolo ter se izučil ključavničarstva. Pred vojno je bil zaposlen v arsenalu v Pulju in je prišel na galisko fronto ter pozneje v rusko ujetništvo, kjer je ostal do leta 1919. Takrat se je vrnil in se je nato prostovoljno javil na koroško fronto. L. 1921. je stopil v mariborsko kuril-

Kongres industrijcev v Zagrebu

Zagreb, 29. maja. n. V Zagrebu je bila danes plenarna skupščina Zemaljskega saveza industrijalcev. Zborovanje je vodil predsednik Aleksander, ki je sporočil, da so pozdravili skupščino minister dr. Korošec, Zbornica za TOI v Ljubljani ter Zveza industrijcev v Ljubljani. Odnosane so bile pozdravne brzojavke Naj. Vel. kralju, generalu Petru Živkoviću in ministru Demetroviču. Predsednik Aleksander je nato označil stališče jugoslovenske industrije, dotaknil se je agrarnega protekcionizma ter začel industrije in ugotovil, da se bo naše gospodarstvo moglo dvigniti samo v harmoničnem sodelovanju s kmetijstvom. K temu bo mnogo pripomogel novo ustanovljen zavod za pospeševanje znanja trgovine, ki je izpopolnil znano praznoto našega gospodarskega življenja, nad katero je bilo mnogo pritožb. Nadalje se je bavil z zakonodajnim delom, samoupravni davčnimi, s potrebo reforme državnega računovodstva, stabilizaciji dinarja in družini važnimi gospodarskimi zadevami. Do revizije carinske tarife dosel še ni prišlo, izvršila pa se bo bržkone v času, ko bo vlada definitivno določila solonen program državne gospodarske politike. Po izvolitvi novih članov nadzornega odbora je bila skupščina zaključena.

Proces proti Predavcu

Zagreb, 29. maja. n. Dopoldne se je nadaljevala sodna razprava proti Josipu Predavcu. Malo senzacijo je povzročilo zaslihanje bivšega direktorja »Providnost« dr. Vladimira Cicka, ki je bil nedavno obsojen na leto dni ječe zaradi prevare.

Najprej je bil prečitani zapisnik sodne razprave proti Cicku, nakar je izjavil obtoženi Predavec, da je o vseh svojih poslih pri »Providnosti« že podal podrobne izjave. Bilančo, o kateri trdi obtožnica, da je 1. 1926. bila lažna, je sestavil dr. Cick ter je bila po njegovem mišljenju pravilna. Sledilo je čitanje poročila sodnih izvedencev v knjigovodstvu o delovanju dr. Cicka pri »Providnosti«, nakar je bil zašlišan dr. Cick.

Na vprašanje predsednika, da ga je Predavec sili, da sestavi krivo bilanco, je dr. Cick izjavil, da to ni res ter da se Predavec ni mešal v sestavljanje bilance.

Po nekaterih vprašanjih Predavca in zagovornikov priči, je bila razprava ob 12.15 prekinjena. Nadaljevala se bo jutri ob 8. jutraj.

Smrtna avtomobilska nesreča v Zagrebu

Zagreb, 29. maja. č. V Frankopanski ulici št. 6. je danes podrl dosel še neznan avtomobilist 40-letnega delavca Franja Gosleca, ki je dobil tako težke ranje, da je popoldne ob 4. umrl. Policija gozveduje za avtomobilistom, ki je nezmeneč se za nesrečo oddiral po ulici dalje.

nico državnih železnic in je 1. 1924. postal strojevodja.

Ze 1. 1921. se je spoznal z upokojenim generalom Stramlitzom, ki je imel hišo na Koroški cesti 99, in z njegovo gosposinjjo Antonijo Rojc. S to se je Valeskini poročil in ob tej priliki je bila narejena kupna pogodba, po kateri je

generalova hiša postala last

Valeskinija,

ta pa je s posebno ženitveno pogodbo zapisal polovico posestva na svojo ženo. Ze 1. 1924 pa je prva žena umrla in Valeskini se je 1. 1926 poročil s sedanjo drugo ženo Heleno, rojeno Verglez. General je bil proti tej ženitvi in zato so bili od tega časa prepri med njima na dnevnem redu. General je trdil, da je za prvo ženitev sklenjena kupna pogodba sedaj neveljavna in da je hiša zopet njegova, Valeskini pa je vztrajal na svoji lastni pravici. Prepri so bili vedno pogostejši in že pred več kot tremi leti je izbruhnila tudi pravda, ki se je vlekla vse do zadnjega časa. Govori se, da je višje deželno sodišče v Ljubljani prav te dni razsodilo v prilog generala, kar je dalo povod, da je

Valeskinijeva žena zblaznela.

Valeskini je danes popoldne pri zaslišanju izpovedal, da je hišo od generala Stramlitza dejansko kupil in mu izplačal 250.000 Din. Zadnje čase se je zgrnila nanj vsa nesreča. Zblaznela mu je žena, a bolnica je ni hotela sprejeti. Zapeljal jo je k njenemu bratu v Krčevino, včeraj pa je spet šel po njo, ker se mu je zdela mirnejša, ter jo vzlet zopet k sebi. Ponoči se je njeno stanje poslabšalo. Zjutraj jo je našel na voz in s priporočilom dr. Matka peljal v bolnico, kjer je pa zopet niso sprejeli, ampak so jo vtaknili v prisilni jopič, ker je divjala. Tako jo je zopet pripeljal domov. Okrog 9. dopoldne se mu je izmuznila iz sobe v vežo. Sel je ponjo in jo z velikim naporom spravil nazaj v sobo. Medtem je odprl general svoja kuhinjska vrata in nemško

zakričal naj spravi ženo v Ljubljano

češ, da ga dela nervoznega. Vse to v zvezi s prejšnjimi dogodki, ga je silno razburilo. Hotel je generala prestrašiti, da bi napravil konec njegovemu izživljanju, in je zato streljal proti kuhinjskim vratom, ne da bi imel namen umoriti ga. Ljudje, ki poznajo Valeskinija, ga slikajo kot mirnega in delavnega človeka, ki ne pije in ne kadi. Zato jih je današnja tragedija tem bolj osupnila.

Valeskinijevo ženo je vzel k sebi njen brat Simon Verklež v Krčevini. Baš danes jo je nameraval Valeskini sam odpeljati z vlakom v Ljubljano in je imel že vse pripravljeno za pot.

Papež odide na zdravljenje v ČSR

Praga, 29. maja. AA. Po nepotrjenih vesteh je apostolski nuncij v Pragi kupil vilo v bližini Fraňtiskovih Varov, kjer se bo nastanil papež prihodnje mesece zaradi zdravljenja.

Smrt čl. legijonarskega generala

Praga, 29. maja. h. Danes je umrl v 45. letu starosti divizijski general Stanislav Ček. Pokojni general je bil komandant divizije v čeških Budjevecih in je bil eden najodličnejših in najbolj tipičnih predstavnikov češkoslovaških legijonarjev. General Ček je bil pred vojno zaposlen v avtomobilski lovarni Laurin - Clement v Moskvi in je bil po vojni napovedi med prvimi Čehi, ki so se javili v rusko armado. Leta 1915. je bil odlikovan z najvišjim ruskim vojaškim odlikovanjem in je bil še pred prevratom povišan v častnika.

Nato je prestopil v češkoslovaško armado, dosegel polkovniški čin in bil kmalu po osvoboditvi povišan za generala. Pokojni je bil operiran zaradi čvora na glavi; po operaciji so nastale komplikacije, katerim se je pridružil še pljučnica, čemur je podlegel.

Kürten izvrši 24 zločinov

Düsseldorf, 29. maja. AA. Redarstvo je izdalo komunikate, ki v njem ugotavlja, da ima dokaze o identiteti zločince Kürtena. Zločinu je bilo dokazano 24 zločinov. V 15 primerih gre za krovoločne umore. Izpovedi zločince so točne. Mnogiča je opetovano poskušala vdreti v zapore, da bi zločince finčala.

Včerajšnji nogomet

Zagreb, 29. maja. č. Danes se je vršila v Zagrebu na igrišču Gradjanskega mednarodna prijateljska nogometna tekma med dunajskim klubom Nicholson in kombiniranim moštvom Gradjanskega in Haška.

Tekmi je prisostvovalo okoli 2000 ljudi. Dunajčani so bili tehnično in kombinirano boljše moštvo. Zaradi odhoda zagrebških reprezentativnih igralcev na Dunaj je bila postava Zagreba razmeroma slaba ter so zmagali gostje v razmerju 2:1 (1:0). Sodi je g. Kovačević.

Dunaj, 29. maja. g. V prvenstveni tekmi je FAC odpravil Hakoah s 4:0 (2:0).

Beograd, 29. maja. p. Nogometna tekma med Obiličem in Dušanom Silnim se je končala z 2:1 (2:0). V Sabcu je igral BSK proti Macvi in zmagal s 4:3 (2:1).

Iz LNP. Danes, v petek, ob 18. sestanek na verandi kolodvorske restavracije, na katero se vabijo tudi gg. odborniki radi sprejema beogradske reprezentance. Tajnik I.

Naši kraji in ljudje

Svečanosti knezoškofovega jubileja

Ljubljana, 29. maja.

Po sinočnji podoknici, priložnosti 80-letnice knezoškofa dr. A. B. Jegliča pred škofijsko palačo so sledile danes še nadaljnje svečanosti. Včeraj tekom dne so se poklonili sivolasemu jubilaru zastopniki mestne občine, zastopniki raznih oblasti in korporacij ter mu izrekli čestitke.

Danes ob 9. so se zbrali na dvorišču knezoškofijskega dvora zastopniki raznih verskih, karitativnih, prostovolnih in sportskih organizacij z zastavami. Bile so zastopani Franciskovi križari, Borci, skavtje, dijaške organizacije, Dekliška zveza z zastavami, razna druga ženska društva v narodnih nošah in odbor Vincencijeve kongregacije.

Točno ob 9.30 je krenil pestri sprevod po strobem hodniku v stolnico. Pevci so ob prihodu jubilara v spremstvu zagrebškega nadškofa dr. Ante Bauerja, škofa-koadjutorja dr. Rožmana ter ostale asistencije v cerkvi pred oltarjem zapeli Foersterjev: Ecce sacerdos. Knezoškof-jubilant je na to opravil slovesno pontifikalno mašo, pri kateri so peli pevci Misa, s. Franciscus, Assisus. Foersterjev gradual, Premlov ofertorij ter Sattnerjev Te Deum. Koncem maše je sledil novi baš za to priliko komponirani »Pozdrav vladiki«.

Sodeloval je tudi oddelek godbe dravske divizije.

Po končani maši je odšel sprevod v prvotnem vrstnem redu iz slavnostno okrašene stolnice nazaj na dvorišče škofijskega dvorca. Tam so se očividno vzradovali na globoko glnjenemu jubilaru po vrsti poklonili zastopniki in delegati raznih društev in korporacij. Vladika se je tem zahvalil v kratkem nagovoru zatrjujoč, da ga veseli, ko vidi zbranih pred seboj toliko predstavnikov organizacij, ki mu iskreno žele vse, kar so iznesli v svojih nazorih.

Jubilantu so k njegovi osemdesetletnici osebno čestitali tudi ministri trgovine in industrije Juraj Demetrotič, divizijski general Sava Tripković, ban Dušan Serbec in podban dr. Otmar Pirkmajer.

Slavnosti so bile zaključene okrog 11.15.

Slava triglavskega polka

Triglavski polk št. 40 je praznoval v sredi svojega vsakoletno slavo, ki je posvečen na spominu na junaške koroške boje leta 1919. K slavi so se zbrali poleg najodličnejših vojaških funkcionarjev tudi številni zastopniki civilnih oblasti ter raznih narodnih in prostovolnih organizacij. Po cerkvenih obredih, ki so jih opravili pravoslavni, katoliški in muslimanski svečniki, je nagovoril triglavski polk njegov komandant g. polkovnik Jovan Cvejič. Orisal je pomen slave in se spominjal bojev, ki jih je vodil nekdanji slovenski polk, predhodnik sedanjega triglavskega polka, na koroški fronti. Zaključil je z željo, naj bi bili poštrevnost in domovinska ljubezen taktičnih borcev v bodrilo tudi sedanjim vojaški generaciji.

Divizijski general g. Sava Tripković se je v svojem nagovoru na zbrano vojaštvo takisto spominjal koroških bojev in bodril vojaštvo k ljubezni do kralja, naroda in domovine.

Po vzornem defiliranju polka pred komandantom divizije, oficirji in zbranimi gosti se je vršila zakuska, na kateri je prvi povzel besedo g. general Tripković, ki je nazdravil Nj. Vel. kralju. Ko so se po legli vzklili, je govoril podban dr. Pirkmajer, ki je zlasti poudarjal lepo harmonijo med vojaštvom in ostalim prebivalstvom. Spominjal se je borcev, ki so padli na Koroškem in se nato poklonil manom velikega kralja Petra Osvoboditelja. Zupanjim oficirjem in vojakom, ki so po prviru prišli v naše kraje, se predno so po mnogoletni odsotnosti obiskali svoje domove in prinesli v našo narodno vojsko duh discipline in voljo do zmage. Usposobili so jo tako, da so predhodniki sedanjega triglavskega polka pod komando sedanjega generala g. Tripkovića dosegli na Koroškem nad vse lepe uspehe. Nazdravil je vojski in njenemu prvemu predstav-

niku v Ljubljani generalu Tripkoviću.

Med oduševljenim odobravanjem je nato sporočil g. polkovnik Cvejič, da je polku čestital k slavi Nj. Vel. kralj z naslednjo brzojavko:

»Junaki! Na današnji dan pred 11 leti so vaši predhodniki dokazali, da niso mogli brezštevilne vojne žrtve in nezasišani naporji zmanjšati tradicionalnih vrtil našega vojača in da so vili vsakemu prepričanje, da bo duh naše slavne stare vojske živel še naprej tudi med vojaštvom naše nedolžne domovine. Da boste znali ta duh obdržati in ga gojiti tudi mihi novi pehotni polki, sem trdno prepričan, s čimer boste najsikurneje pripomogli k sreči in napredku mile nam domovine. V tem imenu vam čestitam k vaši današnji slavi in vam pošiljam pozdrave. Živel! Aleksander I.«

Slava celjskega 39. pešpolka

Celje, 29. maja

Včeraj dopoldne se je vršila na prostorni Glazili v Celju krstna slava 39. pehotnega polka ob navzočnosti častništva in vojaštva cele garnizije, predstavnikov državnih oblasti in vseh javnih korporacij ter množične celjske občestva. Vreme je bilo prav lepo in solnčno. Ob 10. je otvorila svečanost vojaška godba, nakar sta izvršila cerkvene obrede z lomljenjem kolača drug za drugim pravoslavni prota g. Manojlo Čudič in celjski opat g. Peter Jurak. Nato je nagovoril prisotno vojaštvo in civilno prebivalstvo komandant polka g. Volislav Di. Kostić, ki je v kratkih besedah orisal pomen dneva, počastil spomin padlih borcev nekdanjega celjskega pehotnega polka, predhodnika današnjega polka, ki je v koroški ofenzivi leta 1919. branil ogroženo državno mejo pri Črni. Pozval je vojaštvo, naj sledi vedno junaško svetlemu vzgledu svojih padlih predhodnikov v čast, sprehaj in slavo domovine. Nato je prečital brzojavno čestitko Nj. Vel. kralja, ki jo je vel. nazvoji eprijeli z viharim navdušenjem. Polkovnik g. Kostić je nato prečital tudi z navdušenjem sprejeti brzojavki vojnega ministra generala Hadžića in divizijskega komandanta generala Tripkovića.

Kako rešuje delavstvo stanovanjsko vprašanje

Jesenice, 29. maja

Na Jesenicah in v bližnjih vaseh je stavbna sezona v polnem razmahu. Sicer se v središču mesta ne gradi mnogo, premavlja se le nekaj hiš, a vendar bi bilo ravno tu potrebno, da dobimo preli ali slej nekaj večjih poslopij, osobito trgovskih hiš s poslovnimi lokali, za katere se bile zadnje čase ostra borba, ker jih ni in so zaradi tega tudi dan za dnem dražji. Pač pa se zelo mnogo gradi na periferiji mesta in sicer na skrajnih mejah Jesenic in tudi onstran njih.

Na desni strani Save ob bohinjski železnici prozi planirali, delavci stavbišča in dovažajo gradbeni material za približno 25 stanovanjskih hiš, ki bodo letos, sigurno na prihodnje leto dogovorjene. Tam, kjer so stali pred kratkim časom še lepi bukovki gozdovi, je sedaj vse gladko posekano, delavci pa liki mravljam pridno odstranjujejo, skale in korenine, izravnavajo zemljišča ter samotež dovažajo gradbeni material. Ne bo dolgo, da bodo tam, kjer je sedaj še goščava ali skalovje, stale lične hišice, okrog njih pa lepo obdelani vrtički za zelenjavo. Tudi ob ljubljanski železnici progi se opaža živahno delo in priprave za gradnjo hiš. Dolgi kuni navoženega kamnja in izkopani fundamenti nam svedočijo, da se bo tudi tu v kratkem gradilo okrog 20 hiš. Preli ali slej se bo morala tudi graditi cesta, katera je že v načrtu. Pričniala se bo pri Krekovem prostvetnem domu in bo vodila tik ob ljubljanski železnici proti Javorniku. Vse pa kaže, da se bodo Jesenice najbolj razmahale proti zapadu v smeri proti Plavžu. Tu ob državni cesti in na lesenem polju so začele rasti hiše, prolektiranih pa jih je še cela vrsta. Žal pa se je že v vsem začetku napravila napaka, da se ni preložilo v ravno smer državno cesto, ki ima tu prečlen ovinek. Potegniti bi se morala ravna črta od mestnega magistrata pa do Plavžkega mostu. Na Jesenicah nimamo razen kolodvorske nobene druge ravne ceste, kar napravila zelo slab vtis. Vsekakor bi bilo to cesto v predelu Jesenic čim prej regulirati v ravno smer, dokler ta okoliš še ni zazidan. Opaža pa se vsepovsod, da gradijo hiše večinoma le delavci in obrtniki, ki so z ukinjenjem stanovanjske zaščite najbolj prizadeti. Ne preostaja jim drugega, ako hočejo imeti primerno sta-

novanje. Da izboljšajo sebi in svojem življenju, primejo krepko sami za delo, se odrečejo vsaki zabavi ter si privoščijo samo to, kar jim je najbolj nujno potrebno za življenje. Mi naše marljivo delavce občudujemo pri njihovem delu. To so tihi lunaki dela. Podjetnost in ljubezen do svojcev jim narekuje, da si gradijo lastne domove, da osigurajo potomcem lepše življenje kakor so ga imeli sami, ko so morali za drag denar prebivati v malih luknjah v podstrešju in kletih, kamor le redko posije sonce.

Zvesto srce in delovna ročica

Spolšno žensko društvo je priredilo v okviru jubilejnega veleselja v Jakopičevem paviljonu razstavo umetno-obrtnih zgodovinskih in modernih ročnih del domačega in tujeja izvora. Razstava je nad vse okusno in pregledno aranzirana. Razsodišče pod predsedstvom ce. Lindnerjeve je odbralo res samo prvovrstna, kvalitetna in pomembna dela.

Razstavljeno so krasne, doma izdelane preproge (po orientalskih vzorcih), tkani in voljeni, pa tudi statve, ki jih je društvo nabavilo v svrhu pospešitve te divne umetne obrti med našim žensstvom.

Na ogled so čipke vseh vrst in dob: francoske šivane, dalmatinske, krkonoske, idrijske itd., raznovrstna pletenja, vezene po motivih iz revije »Ženski svet«., itd. V posebnem oddelku vidiš raznovrstne priprave in orodje, mreže (začetek filit-tenike), da celo poučna »pralnica« za čipke je tu. Premalo je prostora, da bi mogli naštevati pomenoma, toda vsakomur priporočam, da si ogleda dela, ki so jih s trudom, največjo požrtvovalnostjo in profinjenim okusom ustvarile nežne ženske roke, ki jih včasih je premalo spoštujemo! N. P.

Srečna preprečitev nevarnega požara

Ljubljana, 29. maja

Ponoči malo po polnoči je nastal v sredi mesta, v Vošnjakovih ulici nenadoma velik požar. In sicer v podstrešju nad delavnico za pile g. Figarja. Ogenj je grozil zavzeti velike dimenzije in je pomenil velikansko nevarnost za ves okolješki okraj.

Okrog 0.30 je opazil neki pasant, ko je šel baš mimo evanjske cerkve, da se iz zidanskega objekta v Vošnjakovih ulici talo za gostilno »Novi svet« močno kadi in da udarjalo iz strehe taktat še slabotni plameni. Kmalu je videl prihajati na nasprotni strani ceste policijskega nadzornika, kateza je opozoril na nevarni požar. Nadzornik, ki je kontroliral stražnike v svojem okolišču, se je takoj preprčil, da je nad Figarjevo delavnico res nastal ogenj ter je takoj odhitel v kavarno »Evropa« obvestiti o požaru gasilsko postajo. Takoj nato se je vrnil in budil s trkanjem na vrata stranke v hiši. Gasilci, najprvo z orodnim vozom so prispeli na lice mesta že ob 0.50 ter takoj pričeli z gašenjem. Takrat je opazil požar že tudi paznik na Gradu, ki je oddal dva topovska strela. Ker so udarjali plameni iz pregorele strehe že visoko v zrak in so uvideli gasilci, da ne opravijo samo s trganjem strehe, so poslali še po motorno brizgalno, nakar so kmalu prispeli na mesto tudi prostovoljni gasilci z motorno brizgalno. Z združenimi močmi se je posrečilo, zasilec oženi kmalu lokalizirati. Popolnoma pa so udušili nevarni požar šele okrog 2.40, dočim je ostala straža prostovoljnih gasilcev na mestu do 5. zjutraj.

Kako je nastal požar, še ni popolnoma pojasnjeno. Domneva pa se, da je zanetja v podstrešju oženi iskra iz dimnika. V podstrešju je požorel precel drv, nekaj stavbnega orodja, vrvi teh drugih pred-

metov. Pogorela pa je tudi vsa streha na objektu, tako da znaša škoda okrog 60.000 dinarjev.

V nevarnosti so bile zaradi požara vse sosednje hiše in bi nastala, če bi oženi ne bil pravočasno opažen, za ves okolišč pravač požarna katastrofa. V bližini je namreč skladišče Verličeve veltrogvine s sodi z oljem, petrolejem in celo bencinom. Nakopičenega je v bližini tudi mnogo lesa. Tako da bi našel oženi obilo hrane. Da ni prišlo do huišega, se je pač zahvaliti požrtvovalnemu delu mestnih in prostovoljnih gasilcev, ki so bili hitro kos grozeči nevarnosti.

Denar bo frčal po zraku...

Ljubljana, 29. maja

Vendar enkrat senzacija, ki je ras kaj vredna in jo človek tudi lahko vzame v roko, da v hranilnico, no, tega pa še ne, kar zmenja jo lahko vsakdo in si kupi zanjo vesela poln koš.

Za 2 dinarja, prosim, glavni dobiček. To je vendar senzacija, da še nikoli take. In takoj denar, to je poglavito.

Na veleselju seveda, ker ima svoj prvi jubilej.

Senzacija je namreč prav navadna tombola in še lepša kakor na Kongresnem trgu.

Kupiš za 2 Din tablico od srčane gospodične in tablico kupi tudi tvoj sosed, ali pa dve in tudi kar za ves stotak, pa jih je takoj sto in 200 Din v blagajni. Ampak na veleselju bo dosti kupec in vsota bo zlezla visoko gori na tri ničle in ne vem še kam. Dvigala se bo naglo v fantastične višave, blagajnik imel naenkrat »jurja« v rokah ter čunal 62 % od skupljene svote — to bo glavni dobiček! Če bo torej prodanih 500 tablic, — to pa v pol urice seveda pri takih množicah, kakor se gnetejo na veleselju — bo blagajnik imel naenkrat Jurja v rokah ter bo za glavni dobiček izklical 620 Din. Že se bo tudi na tabli pokazala prva številka, zadata, kaj pa — in druga — tudi še naša — pa tretja četrti in peti: činkvin in 620 Din je vaših! Dobitek izplača blagajnik brez ceremonij in zamude takoj na roko. Pa se bo zopet pričelo, da bodo glavni dobički kar frčali po zraku. Do dveh zjutraj, ko imajo veseli ljudje največ sreče v ljubezni, ampak to pot bo ljubezen slabo opravila, ker bo vse lovilo dobiček. Saj človek lahko tudi malo potpi in počaka z ljubeznijo, je pa potem lažje! Posebno z glavnim dobičkom v žepu.

Denar bodo delili že jutri na velaselnju pri Dolničarju, v slavni veleseljski restavraciji in največjejši kavarni, in v Volgi, ki jo tudi vsi poznamo iz poznejših dražestnih uric v bajno milo razsvetljenih ložah Seveda se bodo za tombolo stegli tudi drugi gostoljubni kavarnarji in gostilničarji, da bo denar res frčal po vsem veleselju kar po zraku.

Če se oglasila naenkrat dva činkvina ali pa trije, si bodo pa dobiček razdelili. Vseeno bodo veseli, saj gre čisti dobiček res za letanje po zraku, namreč za ustanovitev pilot-šole in za nabavo šolskih aeroplanov. Gospod minister poljedelstva je namreč tombolo dovolil Aeroklubu, da se lažje razvije v močno organizacijo, ki brez nje ni nobena država več. V Beogradu so s čistim dobičkom tombole že kupili tri šolske in eno turistično letalo, v Zagrebu so se pa odločili za tri aeroplane mešanega tipa, t. j. za take šolske aeroplane, ki so porabni tudi za turistične namene.

Druge vlade podpirajo aeroklube z milijonskimi subvencijami, pri nas bo pa tudi tombola dvignila aeroplane v solnne višine. Se vsi bodo leteli, kakor ptički!

Zasačen tat koles

Ljubljana, 29. maja

Tatvine koles so bile v Ljubljani zlasti v poslednjem času zelo pogoste, vendar policija navzlic vsej pažnji nikakor ni mogla priti na sled nobenemu izmed kolesarskih tatov. Policijski agenti so švigali po vsem mestu, naročeno pa je bilo tudi stražnikom, da budneje pazijo na razne postopake in tudi mlade irkolone, ki se pade po mestu in bi prihajali v poštev kot »kolesarji«. Pred nekaj dnevi sta se pripetila zopet dva drzna primera kraje koles izpred trgovine

Breznik in Fritsch v Stritarjevi ulici. Dne 16. tm. je prišel v omenjeno trgovino mehaniki vajenec Franc Grum, ki je imel s seboj 2800 Din vredno kolo svojega mojstra. Zamudil se je v trgovini le kakih pet minut, a je stopivši ven opazil, da je kolo, ki ga je prislonil k steni hiše, med tem zmanikalo. Storiča so takoj zasledovali, vendar je ostalo zasledovanje brezuspešno. Tat je izginil kakor kaira. Sledil je enak primer par dni za tem, ko je bilo ukradeno drugo kolo, last narednika bolničarske čete Edvarda Dolderja. Kakor prvič je izginilo tudi Dolderjevo kolo brez sledu. Tatvine koles so se primerljive tudi drugod, zlasti v predmestju, tatovi pa so udirali tudi v hiše in kleti, od koder so odpeljavali kolesa. Vsa pozornost policije ni zalegla, vendar pa se je uiel slednjič prebrisani tat čisto slučajno.

Včeraj se je pojavil v Višnji gori neki trgovski potnik, ki je imel s seboj zelo lepo kolo, ki ga je ponudil na prodaj nekemu tamošnjemu posestniku. Slučaj je nanesel, da je prišel po cesti mimo, kjer sta se pozgajala posestnik Josip Nadrah in omenjeni mladenič, žandarmerijski narednik g. Kobal, ki se je za kupčijo zelo zanimal. Mladenič se mu je zazdel nekam sumljiv, zato ga je legitimiral, a mu je ta pokazal legitimacijo glasečo se na ime Viktor Rebolj. 27-letni trgovski potnik iz Ljubljane. Ker se je sumljivi mladenič legitimiral popolnoma pravično, je odšel žandarmerijski narednik svojo pot in se ni dalje zmenil zani. Pozneje pa je orožnik zvedel, da je taisti mladenič prodal nekaj dni popreje tudi drugo kolo in sicer Milanu Zavodniku iz Višnje gore za 650 Din. Zaradi tega se je odpravil naslednji dan v Ljubljano, kjer se je ozglasil na policiji in izrazil sum, da je bil mladenič, ki ga je ustavil v Višnji gori, vendarle iskani kolesarski tat. Detektiv Hauptman je o zadevi obvestil Grumovega mojstra, ki se je včeraj odpeljal v Višnjo goro in spoznal kolo, ki ga je kupil Josip Nadrah od Rebolja, za svoje. Tako se je izkazala Reboljeva krivda, nakar za je detektiv danes zjutraj aretirat na njegovem stanovanju na Tržaški cesti 27. Kolo, ki ga je Rebolj prodal Zavodniku je bilo ukradeno Edvardu Dolderju.

Pri zaslusanju je aretirani Rebolj priznal, da je ukradel v Ljubljani že nebroj koles in da se je v glavnem preživljal samo z izkupičkom ukradenih koles, dočim je oravljal posel trgovskega zastopnika le zato, da mu oblasti niso mogle blizu.

Izpred senata trojice v Mariboru

Tatinski engrosist

Te dni je stal pred senatom trojice tudi prosluli Anton Sommer iz Ptuija, star 37 let, tat iz navade, ki je bil že sedemkrat predkaznovan od tega štirikrat zaradi hudodelstva. Niti kaznilnica, niti prisilna delavnica ga nista spametovale. Na krivda pota je zasačen že v mladih letih. Dne 28. septembra je bil izpuščen iz zapore mariborske okrožnega sodišča, pa je takoj zopet pričel izvrševati svojo vlomilsko in tatinsko obrt. Njegova specialiteta so vlomni skozi okna, ki jih je izvrševal z izredno naglico, izurjenostjo in predržnostjo. Od konca septembra do dne, ko je bil pred nekaj meseci v Ormožu končno zasačen, je pokradel stvari v vrednosti nad 50.000 Din. Kradel je v Ptuiju, na Bregu pri Ptuiju, v Domavi, v Radvanjih, v Eibiswaldu, Hausmannstättu in Avstriji itd. Ukradene stvari je prodal in dobro živel. Z malimi izjemami je vse tatvine priznal. Obsodba se glas: tokrat na 10 letno ičo, izgubo častnih pravic in pridržanje po prestani kazni.

Manjše tatvine, manjša kazen

Ernest Slaček, 20 let star, rojen v Judendorfu v Avstriji in naš državljan, je bil že dvakrat zaradi tatvin kaznovan. Od 10. junija 1929, ko je ukradel razne stvari pri Frasu v Brengovi pri Sv. Antonu v Slov. Gorici, pa do 4. aprila 1930, ko je ukradel Andreju Peneku 60 Din in Janezu Kraizlu kolo, je izvršil več manjših tatvin. Dobil je dva meseca težke iče.

KULTURNI PREGLED

Srpska književna zadruga

Najbolji upeljana in splošno priljubljena srpska književna matica je »Srpska književna zadruga«. Njene v modro platno vezane in rdeče obrobne knjige, ki bi jim bilo želeli le nekoliko skrbnejšega jasnejšega tiska, so znane tudi pri nas. »Srpska književna zadruga« ima poverjenjstva v Ljubljani in Mariboru.

Na eni zadnjih sej je književni odbor sestavljen spored, iz katerega se bodo izbrale knjige za novo 33. kolo in za 24. do 25. letnik Zabavnika. Spisek kaže, kako obsežen program ima ta knjižna zadruga, ki je namenjena povprečnemu izobražencu, kakor pri nas »Slov. Matica«.

Pesmi Zmaja Jovana Jovanovića (v novi redakciji) in Dušana Vasiljeva (zgodaj umrlega povojnega pesnika iz Vojvodine.) Izbrane komedije Marina Držića. Misti Božidara Kneževića (izvirni alforizmi enega najduhovitejših srbskih mislecev). Povesti Stevana Sremca, Ivana Cankarja, Veljka Milčevića, Dinka Šimunovića; znamenita, že davna zaprodana Pisma iz Norveške Izidore Sekulićeve, Pravne in politične razprave Slobodana Jovanovića zgodovinski spis »Hrvatska borba za narodni jezik« dr. V. Novaka, Gledališke študije Milana

Grola, zaključek dveh že načrtanih spisov: Jovanovićevega »Stvaranje zajedničke države Srba, Hrvata i Slovenaca« in Lazarevićevega »Naši ratovi za oslobodjenje i ujedinjenje«. Dr. Drag. Prohaska je spisal knjigo O sodobni Češkoslovaški, Pavle Popović monografijo o Dositeju Obradoviću, Gr. Božović o Južni Srbiji, Gj. Popović o Ligi narodov, dr. Gajla pa je prevedel Dekkerjevo delo »Pot skozi človeško telo«.

Prevedli: Sienkiewicz Potop, Ščedrin »Rodbina Golovljevih«, Goethe »Egmont«, Schiller »Razbojniki«, Dostojevski »Selo Stepančikov«, Kypling »Izbrane povesti« E. Renan »Spomini na mladost« in izbor iz Vergila.

Zadnje (32.) kolo se je natisnilo v 10.000 izvodih; prodalo se je do konca decembra 6520 kompletov. Proračunski načrt za leto 1930 daje vsoto 1.784.800 Din.

Spis o naši hrani. Prejeli smo 48 strani vel. 80 obsegajočo brošuro »Naša hrana«, ki jo je episal prof. Fran Škof, izdala pa Gostilničarska zadruga v Mariboru. V brošuri: najdeš najpotrebnejše, kar bi moral vedeti vsak človek o hrani, ki jo vsak dan uživa; kakšne snovi jo tvorijo, kakšna je njih hranljivost, koliko teh snovi zahteva človeški organizem, kakšna boči naša smotna prehra.

na itd. Snov je razdeljena v tabele in pojasnila, obravnavana pa je zelo poljudno in pregledno. Namenjena je v prvi vrsti gostilničarjem in naraščajo, vendar bo brošuro rad vzel v roke vsak čitatelj, ki se hoče poučiti o prehrani.

Obsežno spominsko knjigo o Karloven s spisi o njegovi zgodovini, o sedanjem stanju mesta in z vsem, kar je v zvezi z nedavno proslavo njegove 350letnice, bo izdala s podporo mesta Karlova »Matica Hrvatska«.

Petdesetletnica Oswalda Spenglerja. Dne 29. maja je slavil 50letnico znameniti avtor kulturno - filozofskega spisa »Untergang des Abendlandes« Oswald Spengler. Njegovo dva debela zvezka obsegajoče delo je vzbudilo neposredno po vojni najširše odmeve in so o njem razpravljali ponovno tudi že naši listi. Kakor znano, je Spengler postavil tezo, da so kulture zaključene ednice, ki gredo skozi več razvojnih faz in imajo svoje jutro, svoj poldan in večer. Sedenji zapadni kulturi je napovedal Spengler »skorajšnji zaton. Mnogi so videli v tem filozofiji zatona militaristične Nemčije. A tudi nasprotniki priznavajo Spenglerju globok filozofski pogled in spisu »Untergang des Abendlandes« toliko duhovitosti, kakor odlikuje le redko po vojni izišlo delo tega znančaja.

Is zagrebške drame. Dne 1. junija bo v zagrebški drami premijera nove tragikomedije Josipa Kulundžića »Strast gospodje Marinske«. O taj noviteti nadarjenega dramatika, ki je v zadnjem času režiser beogradske drame, je »Jutro« pred meseci, ko jo je

bil avtor dovršil, obširneje poročalo. Zagrebška režija je v rokah mladega literata dr. Slavka Batušića, ki se doslej — kolikor nam je znano — ni uveljavljal kot režiser. — Naš sodrznik, hrvaški kritik in pisatelj Ka. Mesarić je dovršil novo dramo, ki ji je dal naslov »Mnogo je života u čovjeku«. Drama je izročil zagrebškemu gledališču.

Nazadovanje književnih družb in časopisov. Pred dnevi je bil v Beogradu občni zbor Srpske književne zadruge. Na zboru so ugotovili, da številu članov pada. Ob tej priliki je bilo konstatirano, da tudi pri drugih srbskih književnih družbah in zlasti še literarnih časopisih pada naklada. Posebno opazno je nazadovanje članov, oziroma naročnikov v prestolnici. Predlog, da bi se znižala naročnina za izdajanje S. K. Z., oziroma, da bi se izdajale tudi cenejše nevezane knjige, ni bil sprejet.

Zanimiva knjiga o gledaliških problemih. Češine večje prijatelje gledališča opozarjamo na knjigo K. H. Hilarja »Pražske dramaturgie«, ki je pravkar izšla in v kateri je največji sedanji češki dramaturg in režiser dr. K. H. Hilar strnil svoje gledališke nazore in izkušnje. Praška kritika zelo hvali ta novi spis odličnega teaterskega teoretika in praktika.

Otvoritev jugoslovenskega gledališča v Pragi. »Jutro« je že zabeležilo, da dobi Praga oder, na katerem bodo igrali v srbohrvaščini in slovenščini. Dne 28. t. m. se je »Jugoslovenska scena« (prostori v Mešanski besedi) otvorila s predstavo Lovričevega aktove »Otkupljenac« in Petrovičevega sket-

echa »A sad lakunoe«. Igrali so jugoslovenski igralci pod vodstvom Zvonimira Rogoza. Uvodno besedo sta imela dr. Mandić in dr. D. Prohaska. Artistični vodja Jugoslovenske scene je Zvonimir Rogoz.

Smrt češkega učenjaka. Umrl je profesor rineškega prava na Karlovi univerzi dr. Jose Vančura. Spisal je iz svoje stroke več temeljitih del in je bil član Češke akademije.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Cetrek, 29.: Zaprti.
Petek, 30.: Sveti plamen, A.
Sobota, 31.: Pustolovec pred vrati. D.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Cetrek, 29.: Dolarska princesa. Izvan.
Ljudska predstava po znižanih cenah.
Petek, 30.: Zaprti.
Sobota, 31.: Dolarska princesa. E.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Cetrek, 29.: Adieu, Mimi. Znižane cene. Kuponi.

Petek, 30.: Zaprti.

Sobota, 31.: Pravljica o rajski ptici, C. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20. zvečer

Ponedeljek, 2. junija: Pravljica o rajski ptici. Gostovanje mariborskega gledališča.

Domače vesti

Najnovejša številka
tedenske revije

„Življenje in svet“

Pravkar je izšla številka 22. (knjiga 7) ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet« z naslednjo vsebino:

Strup ravna življenje
Podmorske šetnje
Napredek kirurgije
Jagode
Zametki velike sile (s tremi slikami)
Kava
Galalit in njegova raba
Prvi SOS
V boju s smrtjo (s sliko)
Stoletnica francoskega Alžira (s tremi slikami)
Skretni potnik (z dvema slikama)
K reformi sodobne srednje šole
Evropa ima še skrivnosti
S strojem nad travo po železnici (s sliko)
Nesnaga v zraku
Razvoj belega sporta (s štirimi slikami)
Tretje življensko stanje
Kaj in koliko čitajo v Ameriki
Nevarnost vitaminov
Nagradna naloga

»Življenje in svet« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) Din 40, trimesečno Din 20, mesečno Din 8. Naročila se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

* Osebnost, G. Jurica Zadravec, sin znanega inženirja in veleposelnika ter gospodarstvenika G. Jakoba Zadravca iz Središča ob Dravi je 17. t. m. diplomiral na Institutu Supérieur technique et Commercial v Liegu za ing. comm. Naše čestitke.

* Za rudarsko inženjerjo sta diplomirala v sredo na montanističnem oddelku tehniške fakultete ljubljanske univerze gg. Milan Marušič iz Glamoča v Bosni in Sergij Tarasov iz Rusije. Čestitamo!

* Izpit za mestnega stavbenika je napravil pri ljubljanski banki upravi g. Gabriel Pirc in ne Franc Pirc, kakor je bilo čeraj pomotoma priobčeno.

* Akcija za spomenik prvemu hrvatskemu novinarju Tkalcu. Hrvatsko časopisje je pokrenilo misel, da bi se ob priliki praznika 350 letnice mesta Karlovca postavil spomenik očetu hrvatskega novinarstva Imbri Tkalcu. Spomenik naj bi po tem predlogu postavilo mesto Karlovac z eventualno pomočjo države in raznih institucij. Predlog je tem aktualnejši, ker je bila pred kratkim stelelnica Tkalčevega rojstva in ker je nedavno minlo sto let od časa, ko so Ljudevit Gaš, grof Janko Drašković in drugi voditelji ilirskega gibanja delovali v Karlovcu. Tudi Tkalca je bil med vodilnimi osebnostmi tiste dobe.

* Poštno krajevni leksikon za Dravsko banovino in Belo Krajino. Pod tem imenom je bilo med domačimi vestmi objavljeno, da je založil to knjigo Viktor Blažič. Tavčarjeva ulica 2, Ljubljana. Ker pa trdi g. Blažič, da stanuje v tej Tavčarjevi ulici še drug Viktor Blažič, dodajamo zgoraj omenjenemu poročilu, da je založnik »Poštno-krajevni leksikon« g. Viktor Blažič, lastnik Mednarodnega trgovskega informacijskega zavoda v Ljubljani, Tavčarjeva št. 2-I.

* Enodnevni tečaj za zeleno cepilne pletev. Zbiranje raznih boleznih in škodljivcev v vinogradništvu se bo vršil dne 12. junija 1930 pri banovinski trdnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave se sprejemajo do 11. junija. Zadoštile dopisnica.

* Knjigovodski tečaj za obrtnike in pomočnike v Kapli je na željo zainteresovanih preložen od 1. junija t. l. na julij t. l. Zaradi priprave velikega števila udeležencev se bosta vršila najbrž dva tečaja. eden v Vranskem, drugi v Gomilskem. Pouk na uredu tako, da bo trajal 5 dni zaporedoma, vsakokrat po 4 ure. Interesenti naj se prijavijo neposredno Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

* Slovenski krožek na Dunaju bo imel v soboto 31. t. m. svoj letošnji koncert v čezase 9. Mešani zbor po cel štirih pesmi pod vodstvom skladatelja Klementa Viskovčiča. Moški oktet bo pel tudi štiri pesmi pod vodstvom dr. Vladimira Dolence. Solisti Ado Darian, Zlatko Bisail in Milan Jazovský imajo pester program 11 pesmi. Prof. Anton Trost pa »sviral« Venec narodnih pesmi, ki ga je priredil za klavir sam. Torej zares obsežen in lep program, ki bo v čast društvu in vsej naši slovenski družini na Dunaju. Vsem našim čitateljem na Dunaju toplo priporočamo, da se polnoštevilno udeležijo te edine večje slovenske

priditve v tem tujem mestu. Po koncertu plesna zabava.

* Prod otvoritvijo luščilnice riza na Sušaku. Dela pri sušaški luščilnici riza so v glavnem končana. Te dni bo kolavdacijski ogled poslopja, nakar bo v kratkem obrat. Luščilnica je nameščena v preurejeni bivši tvornici usnja.

* Domači prijatelj. Prejeli smo 5-6 številko družinske revije »Domači prijatelj«, ki ima to-le vsebino: Matija Lipužič: »Postopaj, dr. Fran Zbanič«; Vihar: iz Maržaničevega Lišca »Moj pes«, Frederic Manzens »Živa blagajna« (v prevodu dr. A. Debeliaka), Antonov piše o umetniški soli »Probuda«, P. K.—n: Pogovor o novih knjigah; Peruzzi podaja gledališki pregled; inž. I. B. piše o sodobnem gospodinstvu. Poleg tega je še več krajših zanimivih člankov. Mladinska priloga »Naš obzor« pa prinaša nadaljevanje »Iz knjige spominov«, ki jo piše dr. Ivan Lah, J. Kučere »Janko in Vera« v prevodu dr. Frana Bradaca, Vukovo »Pravljico o šahu« Emila Droonberga »Zimska noč med volkovci«; Ivo Peruzzi piše o Milanu Skrbinšku, Nk. o Janezu Trdinu, Jack London »Na snežni gazi«, E. Justin o lesorezih, potem članka o »Avalie«, o »Potih do uspeha«, o »Planajočem brzojavnem uradu«, o »Telovadbi za zdravje«, o »Albanskem pozdravu«, o »Kosovem polju«, o »Energilji«, »Iz življenja velikih ljudi«, itd. Obe reviji sta opremljeni z lepimi slikami. Naročnina je za vse leto 60 Din in se lista naročata pri upravi v Ljubljani, Prule št. 11.

Danes ob 4., 8. in 10. uri

ITA RINA

v filmu ljubezni in strasti

EROTIKON

Znižane cene 4, 6, 8 in 10 Din.

KINO IDEAL

* Smrtina nesreča delavca na Sušaku. Na Delti na Sušaku je delal delavec Anton Meljak v lesnem skladišču tvrdke Wolf, pri čemer je po nesreči prišel med dva vagona, ki sta mu zdrobila prsni koš. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico, kjer pa je kmalu podlegel poškodbam.

* Pobegi iz kaznilnice. Pred nekaj dnevi sta pobegnila od prostega dela na nekem posestvu pri Sv. Miklavžu kaznenca 33 letni Ivan Strainšek ter 24 letni Ernest Dornik, ki bi imela odsedeti kazni v mariborski kaznilnici. Strainšek je bil obsojen zaradi raznih zločinov na 2. Dornik pa zaradi uboja na 3 leta ječe. Pobegla kaznenca sta jo udarila najbrže čez mejo v Avstrijo.

* Zasledovana zaradi posilstva. Delavca Alojzija A. in Ivana R. od Sv. Jurija pri Hrastniku sta pred dnevi v jutranjih urah srečala na cesti med Hrastnikom in Zidanim mostom 16 letno Marijo Z. iz Trbovelj. Imenovana sta začela dekle nadlegovati, nakar sta jo, ker se je branila vrgla na tla in ji storila silo. Dekle se je pozneje zateklo k orožnikom in zadevo prijavilo. Nasilnika sta po delanju neznanokam izginila in ju roka pravice še ni zasegla.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in pilisra tovarna Jos. Reich.

* Gospodinj, restavraciji, zlatarji, parafarji, župni uradi, čitajte oglaš FURMOTO ALL-METAL.

Iz Ljubljane

u— »Volga, Volga«, Danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer bo predvajal Ljudski kino v Ljubljanskem dvoru prekrasni film »Volga, Volga«, ki je posnet po istoimenski sloviti ruski baladi. V glavni vlogi tega filmskega dela nastopa kot legendarni Stenka Razin H. A. Schlettow, umetnik visokih kvalitiet. Pri vseh predstavah znižane ljudske cene 2, 4, 6 in 8 Din. Film bo samo danes na spored; jutri že zopet nov program in sicer Svetislav Petrovič kot »Poročnik Ni. Visokosti«.

u— Iz ljubljanske opere. Jutri se ponovi priljubljena melodijozna opereta »Dolarska princesa« za abonma E. V večjih partijah nastopijo: Poličeva, Ribičeva, Balatková, Gostič, Drenovec, Povhe, Peček in Mohorič. Dirigent g. Svetel. V nedeljo se bo pela zadnja noviteta v tekoči sezoni, Wagnerjeva opera »Lohengrin« pod vodstvom ravnatelja Poliča. V glavnih partijah nasto-

pjo: Vilfan-Kunčeva kot gost, Thierryjeva, Betetto, Primožič in Marčec. Izven abonmaja.

u— Dvorska knjižnica priporoča svojim cenjenim odjemalcem najlepše knjige slovenske, srbohrvatske in nemške književnosti. (Posluje vsak delavnik od 17. do 19. ure. Borštnikov trg 1., v hiši g. Ivana Miheličiča.

u— Kanalizacijska dela so dovršena na južni strani železniškega tira v Mostah in se vrše sedaj na severni strani. Na vhodni periferiji v Pokopalski, Ciglerjevi, Predovičevi, Koroščevi, Zvezni ter Tovarniški ulici so dela v polnem teku. Pod železniškim tirom se bo izvršilo kanalizacijsko delo, ko pride za to potrebno dovoljenje od železniške uprave.

22 številka
tednika

I Z S L A ROMAN

u— Pes ga je popadel. K tej včerajšnji notici se nam sporoča, da se je sluga vozil skozi dvorišče tvrdke »Split«, kjer prehod ni dovoljen. Pes, ki se je zagnal proti njemu, je imel nagobčnik iz usnja.

u— Areiran vlomilec. Službujoči stražnik je včeraj okrog 2. ponoči zalotil v Šolskem drevoredu 16 letnega delavca Stepana C. iz Like, ki je postopal po drevoredu. Ker je bilo malo prei vlomljeno v stojnico branjeve Karoline Erzenove v Šolskem drevoredu, je stražnik kmalu ugotovil, da si je nabral štrukljev in še drugih dobrot v stojnici brezposelnih Stepan, ki je v stojnici prespal tudi nekaj nočnih ur. Stražnik je fanta areiral in ga odvedel v policijske zapore.

u— Pobegnil iz umobolnice. Iz umobolnice na Poljanskem nasipu je pobegnil te dni 50 letni bivši rudar Josip Gole, doma z Ovsenega na Dolenjskem. Imenovani je obločen v pisan calgast suknjič, rjave hlače in nosil na glavi sivkasto čepico. Gole je pobegnil bržkone na deželo, kjer se preživlja z beračenjem.

u— Obiskovalce ljubljanskega velesejma kakor tudi ostalo občinstvo ponovno opozarjamo na velike teniske prireditve SK Ilirije v dnevi 31. t. m. in 1. junija, ki bodo nudile glede na prijavljene privržence igralce naše države ne samo spo. tnikom, ampak tudi nesportnikom veliko zanimivosti in sportnega užitka. Naše sportne ednice hočejo s tem turnirjem poklicati lepoto in telesno vzgojno strast te sportne panoge, obenem pa hočejo tudi ugotoviti napredek in višino, katero so do sedaj dosegli z vezbo in udeleževanjem v tem sportu. Najboljšemu igralcu turnirja se bo priznal častni naslov prvaka Ljubljane in bo zaradi tega borba za ta ponosni naslov zelo ostra.

Res lena je samo ženska z licem, negovanim z Visagine Adelina Patti.

Visagine Adelina Patti
Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

Planinski dom Kofce 1500 m
Najvišje planinsko letovišče v Jugoslaviji. Solčne, mlečne in debeline kure. — Gozdni izprehodi in ture na pogorje Kofce.

Penzija 50 do 60 Din. — Vsa vprašanja na: Fani Kveder, Planinski dom Kofce, pošta Tržič. 7292

Uporabljajte samo originalni
„Zacherlin“
nenadkriljiv mrčesni prašek 113

Radiomanijsko termalno kopališče
DOLENSKE TOPLICE
(Pri Novem mestu). Zdravi trajno in sigurno revmatizem, nevralgije, ženske bolezni itd. Edino kopališče, v katerem so vse kopališčne naprave nad izvirki 37—38° C toplice. Železniška postaja Straža - Toplice. Zadrževalne pospekte. Cene znižane, posebno v pred in po sezoni. 119

Elektro aparati

ZA ČIŠČENJE PRAHU, LIKANJE PERILA

solidno in praktično izdelani. Uporaba preprosta in lahka. Cena od 1500 Din naprej

Elektropodjetje Slavo Kolar, Ljubljana.

PEGE odpravi hitro in brez sledu
„CREME ORIZOL“
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Depot: Cosmochemia, Zagreb, Smetičkova 23. Telefon 49—99.

ZA BIRMO

znižane cene

pri SLAVKU RUSU, LJUBLJANA, Dunaška cesta (po'eg Figovca)

Iz Celja

u— Celjska obrtna nadaljevalna šola je sklenila svoj sedemdesetletni pouk v nedeljo, z razdelitvijo spričeval in 30 nagrad po 50 Din najboljšim učencem in učenkam. Denar so darovale celjske obrtne zadruge. V začetku šolskega leta 1929-30 se je vpisalo v 12 razredov skupno 412 vajencev in vajenk. Med šolskim letom jih je izstopilo zaradi odhoda k vojakom, preselitve l. dr. 35 učenec, dočim je 1 učenka umrla: koncem šolskega leta jih je torej ostalo na šoli 376, med temi 84 obrtnih vajenk. Razrede je izdelalo 338 učenec in učenka, zaostalo pa jih je 38, t. j. 10,1 odst. P. narodnosti je bilo 357 Slovencev, 13 Srbohrvatov ter 6 Nemcev.

u— Razne ujdbe. Ob zidu celjskega kolodvorskega poslopja je bil najden 25. tega meseca zvečer poln nalrbnik, v katerem so bila razna jedila. Očividno je po zabl nahrbtnik kak delavec, ki se je za ves teden poskrbel s hrano. Ker lastnika ves večer ni bilo na izpregled, je bil nahrbtnik oddan celjski mestni policiji, kjer naj ga lastnik dvigne. Najdeni sta bili 27. tega meseca dve ženski ročni torbici z različno vsebino, in sicer prva v gozdu nad mestnim parkom, druga pa pri mostu čez Voglačno v Zavodni.

Iz Maribora

u— Švicarski pevci v Mariboru. Na binokostno nedeljo popoldne se pripelje z lastnim vlakom v Maribor blizu 400 pevcev množnega pevskega zbora »Harmonije« iz Curiha, da na svojih inozemskih turnejah priateljsko zvezo. Sprejem znamenitih gostov se bo vršil ob 14.30 v veliki Unionski dvorani. Švicarji, ki prebivajo v naši državi, se vabijo, da obiščejo svoje rojake: zlate se naj (misleno) do 5. junija pri Glasbeni Matici v Mariboru. — Priponimo, da prinesejo gostje iz švice za otroke v Mariboru s seboj večno darilo: vse-kakor lep čin ob prvem vstopu v Jugoslavijo.

u— Rumunska amacona pri konjskih dirkah na Cvenu. Rumunska jahajica Milafa Trifun, ki je včeraj popoldne prispela v Maribor in včeraj jutraj nameravala odjezditi naprej proti avstrijski meji, se je pustila od tukajšnjih kasakaših in jahaških sportnikov pregovoriti, ter se je včeraj popoldne z avtomobilom v spremstvu nekega častnika odpeljala gledat znamenite konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru. Svoj odhod proti Gradcu je odložila na danes.

u— Koncert Glasbene Matice. Opozarjamo na novost, ki nam jo bo nudila Glasbena Matica na svojem prihodnjem koncertu. Pevski zbor naše Glasbene Matice nam pripravila slovito liturgijo z mešanim zborom in soli, ki jo je zložil A. Grečaninov. Koncert se bo vršil v četrtek 4. junija zvečer.

u— Proračun mariborskega okrajnega cestnega odbora potrjen. Finančni minister je potrdil proračun mariborskega cestnega odbora. V proračunu dolocene doklade na vse direktne davke so znižane od 41 na 32% Klub temu pa je doseženo ravnotežje, ker je banska uprava izjavila, da bo k vzdrževanju cest prispevala tretjino stroškov, za nove ceste pa polovico. Tako so omogočena gradbena dela na novih cestah, zlasti pa zgradba Pohorske ceste.

u— Podmladek Rdečega križa deklešče osnovne šole v Studenčih uprizarji v soboto 31. t. m. in v nedeljo 1. junija, obakrat ob pol 20. v šolskih prostorih na lastnem z velikim denarnimi žrtvam zgrajenem novem gledališkem odru Gasparijevega: Divjega moža, koroško pravljico v. dejanjih s petjem, godbo in plesom. Vabimo vse prijatelje mladine in šole k številnemu posetu mične igrice, da moralno in gmotno podpremo hvalevredna stremjenja učiteljskega zbora za dvig ljudske izobrazbe in njegove nacionalne in srčne kulture.

u— Stavbo gibanje na Teznu. Da poravna svoje dolgove pri mariborskem mestnem električnem podjetju, je tezenska občina prodala svojo parcelo pri tovarni Teksta, kjer bo kmalu nastala nova stanovanjska kolonija. Lične hišice se grade poleg mestnega vodovoda, na obeh novih poslopih pri šoli pa so dovršena tudi že zmanjka dela. V jeseni se prične delo za prizidavo dveh razredov osnovne šole. Svojo stanovanjsko hišo pri podjetju namerava zgraditi tudi tovarnar Reich.

u— Konkurz je proglašen nad zapuščeno odvetnika dr. Fritza Juritscha. Pasiva znašajo nad 2 milijona dinarjev napram 1 milijonu aktiv.

u— Splavarska nezgoda. V sredo popoldne so se na Dravi vršila merjenja za zgradbo novega mostu iz Maribora v Podbrezje. V to svrhu sta bil potegnjeni čez Dravo dve močni žični vrvi tik nad vodo. Popoldne ob 15. je privozil po Dravi splav s tremi splavarji. Žičnih vrvi ni bilo mogoče tako naglo odstraniti, splavarji pa niso opazili znamenj, ki so jih dajali delavci, zaradi česar se je splav zaletel v žične vrvi. Zahrčalo je, splav pa se je zaletel v ovire, splavarji pa so imeli k sreči dovolj prisotnosti duha, da so poskakali v vodo in priplavali na breg. K sreči ni bilo človeških žrtev.

Iz Kranja

u— Učiteljsko društvo za kranjski okraj bo zborovalo v ponedeljek 2. junija ob pol 9. v osnovni šoli v Kranju.

Iz škofje Loke

u— Javni nasadi v Škofji Loki nudijo sramotno sliko zapuščenosti. Čeprav je del krivde na nediscipliniranem občinstvu, bi vendar takega razdeljanja ne bilo, ako bi se pristojni faktorji za stvar nekoliko zavzeli. Zvezda, ki bi bila lahko v kras mestu, je pozabljena. Trave ni malone nobene več in tudi od klopi bodo menda kmalu ostali le spomini. Enako sliko zapuščenosti nam kaže nasad pred Subičevim stavbo na dnu Grabna. Ko dišeč grmi niti še niso v cvetju, so že na delu brezvestni ljudje, ki lomijo cele šopke razvijačnega seveja. Ni čudno potem, da zilato grmi oskubljeni in polomljeni v pomladno nebo v živ opomin, da nimamo smisla za potrebe tuzskega prometa.

Da boste ugajali

TAKY
CREME PARISIENNE

odstrani vsak lasek.

Taky-jine prednosti: Slasten parfum, nagel uspeh, se v tulcu ne posuši.

u— 8-letna krščanka. Po večletnem bivanju v Ameriki je prispela nedavno v Škofjo Loko dedika Regina, stara osem let. Ker dedika se ni bila krščena, je pristopila v petek h krstnemu kamnu, v nedeljo pa je bila Regina pri birmi.

u— Pijačnik na Glavnem trgu. V torek okrog polnočnega se je prepevajoč in vrtkajoč pojavil na Glavnem trgu krepak možak, doma iz škofjeloške okolice. Mestni stražnik je skušal veseliaka pomiriti, a ni šlo. Možak ni kazal nikake volje, da sledi pozivom javnega organa. Na kraj prerokanja je moral prihiteti še drugi stražnik in končno celo orožnik, nakar je šele uspelo, da so vznevoljenega možaka spravili na počivališče v mestni stražnici.

Z Jesenic

u— Jesenice se počasi modernizirajo. Naš kraj, ki je bil lani povišan v mesto, na zunaj še vedno predstavlja zaradi nekaterih neprimernih stavb ob glavni cesti prav za prav le vas. Kakor pa se sedaj doznava, se bo tista stara Štefucova kovačnica, ki stoji ob glavni cesti, odstranila v veliko veselje Jesenčanov. Lastnica tega stavbišča, gospa Ivanka Coporn, namerava na tem mestu zgraditi trinadstropno poslopje, kjer bo v podprtilju vinska klet, v pritličju moderno opremljena kavarna, zgoraj pa več stanovanj. Načrte za to stavbo je izvršil arhitekt g. inž. Dragotin Fatur iz Ljubljane in bo to eno najvišjih poslopij na Jesenicah.

Iz Litije

u— Odhod g. Potiška. V torek se je izselil iz Litije g. France Potišek, znani krojaški mojster in hišni posestnik na Prčici. Bil je na glasu kot najboljši krojaški mojster v vsem okraju: zdaj odhaja na Francosko. Sodeloval je pridno v društvenem življenju. Kot član litijskega SPD se je stalno udeleževal vseh skupnih izletov, ker je bil zaradi svojega humorja izredno priljubljen. Visoko ga je cenila »Litja«, kjer je bil discipliniran basist in večletni društveni blažajnik. Svojo družino pa je vzešil v kološkem duhu. V slovo so mu priredili Litijani v gostilni Maksa Lajovca odhodnico. Udeležil se je odhodnice pevski zbor »Lipe«, ki je prepeval pod vodstvom g. Petra Jereba. V imenu društva se je poslovil od g. Potiškega predsednik »Lipe« g. Jagodice, v imenu Sokolov g. Lojze Bizjak, v imenu priateljev pa g. Lajovic. Priljubljenemu Litijanu želimo za potopnico vse sreče in srečno vrnitev!

Iz Hrastnika

u— Razstava obrtne šole. V nedeljo, 25. t. m. se je vršila na deski šoli razstava vseh del gojencev obrtne šole. Posebno zanimanje so vzbujale risbe, predvsem krojne, ki so res mojstrsko delo. Žal, da ni bila razstava tako obiskana, kakor bi želeli.

u— Krst adventistov. Kakor je znano, je v Hrastniku že dokaj občutno ukoreninjena verska sekta adventistov, znana pod imenom »Časarjeva vera«. V nedeljo popoldne okrog 11. se je vršil v »Kavzarjevih bazarjih krst nekaterih vernikov. Med drugimi je pristopila tudi neka 70 let stara žena. Krsta se je udeležil tudi škof iz Zagreba, ki je obred tudi faktično izvršil v prirodi, kakor predpisuje vera. Verniki so imeli nato pri Birčici skupno pogostitev.

u— »Mežnarjeva Lizika«. Priljubljeno in melodijozno Krepsovo opereto »Mežnarjevo Liziko« je naštudiral »Glasbeno društvo«. Pevske parte je uvadil dirigent gospod Cander, režijo in opereti primerne plesne pa je naštudiral g. ing. Freyer. Prav tako so se nanovo izdelale dekoracije, ki bodo efekt gotovo povzdignile. Pri igri sodeluje poleg številnih solistov tudi celoten zbor in orkester. Prireditelj se bo vršila nepreklicno v soboto 31. t. m. ob 8. zvečer in v nedeljo ob 5. popoldne v Narodnem domu. Nedeljska prireditev je namenjena predvsem za naše »sosede«, bližnje in daljne. Ker bo na val na blagajno gotovo velik, zato prosimo, da si vstopnice rezervirate ali misleno ali ustno pri g. Candru.

Iz Trbovelj

u— Kino Sokol nas je s Hollywoodsko Remue upeljal v varietete, kakršne vidimo samo v največjih mestih. Prikazal nam je te varietete v vsej razkošnosti njih opreme in z najboljšimi umetniki, ki nastopajo kot komičarji, pevci, akrobati itd. Tako smo prišli poci do užika, kakršnega si v resnici lahko privoščijo samo velike mestni.

u— Praznovanje. Pri rudniku se vedno praznuje. Ta teden bomo praznovali zopet tri dni. Ljudje postajajo apatični. Mednarodni čimbeli ne smejo pozabiti, da je glad njihova reč na svetu in da je lačen človek sposoben za vsako delanje. Podpora gladnočim bi bila nujno potrebna. V popolni neizvestnosti oraveza stanja stvari se širijo med prebivalstvom različne govorice, ki se ne dajo kontrolirati. Eni trdijo, da se bo pričelo z delom v najkrajšem času, drugi zopet, da bo delo počivalo še dolgo, in drugi zopet, da prihaja TPD redukcijo 600 delavcev. Kakor rečeno, se resničnost teh govorice ne da

Danes ob 4, 7 in 9.

Premiera!

Ramon Novarro

nepozabni »Ben Hur« in pevec »Poganske ljubezni« v najnovejšem filmu

Leteče brodovje

Looping in drzni prekooceanski polet iz San Diega v Honolulu. — Ameriško zračno brodovje in volna mornarica v filmu! Sredi Oceana v strašnem orkanu razbesnelih elementov! Romantična ljubezen!

RAMON NOVARRO
kot ljubavnik,
dober tovariš in
drzen pilot!

Tel. 2124

Elitni kino Matica

Kontrola delavstva pa je že tako zbežano, da ne verjame še nikomur več. Treba bi delavstvu pojasniti pravi položaj, da bi vedelo, pri čem je, ali sme računati zopet na stalno zaposlitev in kdaj. Kriza bi se lažje prenesla in kredit pri obrtnikih in trgovcih bi se morda še malo dvignil, ako bi možni ti upati, da pridejo vsaj v doglednem času vsaj deloma do svojega denarja.

Stavbeno gibanje. Podjetnik z. Hanek gradi na hribu nad Dežmanovo lepo vilo. Stala bo ta vtila na najlepšem položaju, od koder je krasen razgled po vsej dolini. Ob glavni cesti gradi z. Pelko majhno hišico, z. avtonodietnik pa stavi nad svojo zaraščano stanovanjske prostore. Prišlo se je tudi z zgradbo občinske stanovanjske hiše za ravnatelja in učitelje meščanske šole. — Popolnoma neprimerno se nam zdi, da se smejo ob glavni cesti na najlepših prostorih graditi tako majhne hišice kakor je n. pr. ona z. Pelkova. I. dr. Ob glavni cesti bi se smele graditi samo večje zgradbe, ki bi dvignile lepoto kraja.

Iz Šoštanja

Št.— Za akademijo. ki jo priredi tukajšnje sokolsko društvo v nedeljo 1. junija ob 16. uri v Sokolskem domu s pravim telovadnim programom, vlada precejšnje zanimanje. Vabljen je vsak član in vsak prijatelj Sokolstva.

Občni zbor Obrtnih hranilnice in posolnice se je vršil letos v nedeljo dne 25. t. m. v gostilni pri Cerovski. Po poročilih funkcionarjev je preteklo poslovno leto pokazalo za Obrtno hranilnico lepe uspehe. Celotni denarni promet je presegal vsoto 9 milijonov Din. Čisti dobiček iznaša še po dotaciji za rezervni fond nad 40.000 Din. Občnemu zboru je prisostvoval delegat zadrugne zveze v Celju, revizor gospod Smolčič, ki je v svojem govoru postavil denarni zbor Šoštanjskih obrtnikov drugim krajem za zgled. Obrtna hranilnica je bila ustanovljena pred 23 leti s skromnimi začetki. Takratni delež je znašal 7 goldinarjev 50 kr. Danes šteje zbor nad 400 članov, 45 članov, ki se je udeležilo letošnjega občnega zbora, je izvolilo naslednje načelnstvo: Volk Jakob, Perovec Vinko, Galof Franc, Mazec Jože, Roman Franc, Volovšek Anton in Kompan Ferdo, nadzorstvo pa: Zupušek Ivan, Medved Martin, Rožič Anton, Kašpet Franc, Lampret Jože in Glušič Karel.

Vlom. V prošlem tednu so neznan tatovi vlomili pri posestniku Penuku, po domače pri Pavlu v Zavodnji, in odnesli iz dvh omar razne obleke v vrednosti nad 2000 Din. Za tatovi ni sledu.

Vinski junak. Dne 17. t. m. sta opirala v gostilni pri Mostarju v Florjanskem grabnu M. Stropnik, po domače Slomovnik, in Razborknik, po domače Cvikel, zaradi neznanega povoda sta se začela prepirati. Ker svojega spora nista mogla z besedami pravniti, sta segla k nožu. Med preteptom je Stropnik Cviklu zadal močno rano v gornji lakot. Zadevo preiskuje sedaj orožništvo.

Iz Slov. Bistrice

Rumunska jahalka gospa Milada Trifonova je prispela 27. t. m. iz Zagreba preko Rogaske Slatine v Slov. Bistrico. Jaha v spremstvu kapetana Stefanovića in poročnika Obradovića. V Slovenski Bistrici so jo sprejeli oficirji tukajšnje garnizije, mestna občina pa jo je pogostila v hostelu "Wallanda", kjer je tudi prenočila. Proti Mariboru je nadaljevala 28. t. m. dopoldne. Od tam potuje preko meje do Varsave, iz Bukarešte do Slov. Bistrice je jela 20. dni.

Krvav pretep na Tinju. 11. t. m. je večja skupina tinskih fantov namenoma iskala svojega tovariša Janeza Kresnika. Srečali so ga pred gostilno Pristovnik. Njegov stari nasprotnik Janez Leva se je z nožem zapodil vanj ter ga dvakrat zabod del v ramo in pod pazduho. Hudo poškodovanemu Kresniku, ki ni dal baje nobenega povoda za pretep, je nudil prvo pomoč zdravnik g. dr. Černež.

Motor za obdelovanje vinogradov se je nedavno pojavil na nekem večjem posestvu v Ritoznici in vzbujal splošno pozornost kmetovalcev. Dobavljen je iz Nemčije in nosi znamko »Winer-Danke«. Čuče se precej komentirajo zanj in proti njemu, vendar kažejo vsi znaki, da se bo praktični stroj zlede na zemljo in lezo okoliških vinogradov dobro obnesel.

Sokolski koncert dne 24. t. m. je zaslужil polno dvorano, občinstvo pa menda ne obžaluje, da je prireditev v tako lepem številu posetilo. Kot prvi je nastopil ojačeni domači orkester, ki je kvalitativno docela neomogen; vendar je dirigent g. V. Živko ustvaril z velikim trudom produkcije vredno višino. Poličanski trio g. dr. Hronovskij (violeta), Lojze Živko (celo) in V. Živko (klavir) je našudiral obe točki programa vestno in jih podal v celoti prečuteno. Njihova reproduktivna potencia je tolikšna, da se v bodoče lahko lotijo tudi težjih skladb. Gospa Vojnáková je pela troje umetnih pesmi za sopran (Adamič in Pavčič) in za nekatere slovenske narodne. Za svoj glasovno

sigurni in neprislilni nastop je bila deležna presrečnega in zaslužnega aplava. Najboljša točka večera je bil nastop violinista z. sodnika Dežele iz Šmarja p. Jel. Sicer lahko umilive skladbe je podal dovršeno. Tehnične težkoče je igranje obvladal, poleg tega pa je z eleganco dokazal, da zna izrabiti svoj instrument sugestivno brez kakršnihkoli gest in iztisnitij iz njega to, kar imenujemo glasbeno doživetje. Violinista, kakor je g. Dežela, doslej v Sl. Bistrici še nismo slišali. Spored je zaključil salonski orkester s Schubertovo H-mol simfonijo in s Petrasovo Rusko suito.

Vlom. Pred več dnevi je bilo vlomljeno pri Fr. Korenu, posestniku v Kočnem pri Zg. Polskavi. Tatovi so odnesli iz podstrešja precejšnjo zalogo prekaženega mesa in klobas ter nekaj drugih predmetov.

Vojaško vebališče na So. Polskavi. Nekako pred 30 leti je slovenčistiška občina naiela od Pašniške zadrugne primerno zemljišče ob cesti na So. Polskavi in ga na lastne stroške preuredila, tako da je bilo uporabno kot vebališče za vsakokratne tukajšnje vojaške garnizije. Zakupna pogodba je potekala leta 1926, in ni bila obnovljena, ker takrat v Sl. Bistrici ni bilo vojaštva. Lansko leto pa je ministrstvo za vojsko in mornarico ponovno namestilo tukaj večjo garnizijo, ki neobhodno potrebuje obsejni prostor za vebanje. Pašniška zadruga na So. Polskavi pa zahteva za 3 mesečno uporabo nič manj kakor 40.000 Din letne najemnine, kar dotično zemljišče ni vredno niti, če bi se za to ceno odkupilo. Stališče zadrugne, odnosno nekaterih Polskavčanov in v tem primeru popolnoma nerazumljivo. S tako pretiranim zahtevami onemogočajo obstoj več vojaške posadeke v Sl. Bistrici, kar pomeni za ves okraj občutno gospodarsko škodo.

Gospičja nadloga. Danes ob 9. zjutraj bo sreski kmetijski referent iz Maribora predaval v dvorani hotela »Beograd« o zatiranju gosenic in drugih škodljivcev.

Iz Ljutomera

Produkcija glasbene šole. V nedeljo, dne 25. t. m. so v Sokolskem domu nastopili gojenci tukajšnje glasbene šole, da pokažejo javnosti učne uspehe potekajočega šolskega leta. Po uvodnih besedah predsednika g. šol. nadzornika Karbaša o glasbi in osebno pesmi, so se naglo vrstile točke programa, ki je bil nekoliko preobširen. Mladinski zbor je pod vodstvom gđ. Minke Zacherlove zapel ljubke otroške pesmi Premrla, Pavčiča, predvsem pa Adamiča ter žel zasluženo odobravanje. Gojenci in gojenke so posamič in v skupinah nastopali s klavirskimi točkami in s skladbami za gosli ter posvodočili, da izpolnjuje glasbena šola pod vodstvom našega zaslužnega glasbenika g. Zacherla svojo nalogo v taki meri, da smemo v nekaj letih upati na številno glasbeno naobrazbo našega. Izmed pevkish točk je ugažalo posebno »Jurjevanje«, dasi dobro zamišljeno in lepo izvedeno kolo osmoric deklic v narodni noši ni sodilo docela v okvir izključno glasbene prireditve in bi bilo bolj primerno za kako akademijo. Mnogo odobravanja je žel mladinski orkester, ki je na koncu očičen po učitelstvu glasbene šole in z nekaterimi člani mestne godbe nastopil z dvema točkama. V celoti: lepa prireditev, ki je pokazala plodove truda in dela vseh — učitelstva in gojencev — ter bi bila zaslužila nekoliko boljši obisk.

Autobusni promet. Pred kratkim je začel na progi Zagreb—Novi Marof—Vratiš—Ljutomer—Slatina Radenci obratovati avtoobus, ki vozi vsak dan tudi v nasprotni smeri. Prekvenca ni baš velika.

Nov propust na železniki progi blizu postajališča namerava zgraditi železniska uprava na svoje stroške. Ljutomerska občina se je že doli časa potovala za ta propust, skozi katerega naj bi odtekala voda iz stare, zdaj prekinjene struge. Njega potrebo je pokazala osobito povodenj leta 1925. Na številne predstavitve je zdaj železniska uprava poslala posebno komisijo treh inženjerjev, ki si je dne 23. t. m. ogledala položaj na licu mesta. Ogleda so se udeležili tudi zastopniki sreskega načelstva in mestne občine. Skozi novi propust namerava občina izpeljati tudi kanal, po katerem teče potokček iz ribnika pod osnovno šolo in v katerega se izliva nesnažna voda iz klavnice Hernde, Vreg in usnarne Martinušič. Potrebno je, da geometer nivelira ves kanal in strugo, nakar se bo uvedlo vodopravno postopanje. S tem bi se odstranil odprt jarek s svojim smrdom ob novem gasilskem domu in postajališču, ki je vzbudil že toliko upravičene nevolje.

Iz Murske Sobote

Preložitev dražbenega naroka. Na dan 2. junija razpisana prodaja premičnih

v gradu v Murski Soboti se zaradi predhodne cenoitve preloži na 4. avgusta ob 9. uri in naslednje dni. Načrt prodaje se bo pozneje razglasil.

Red naj velja za vse! Ker se je v Murski Soboti razpasla grda razvada, da se gledališke predstave in seje pričnajo tudi že za celo uro prepozno, predlagamo, da po četrtturnem čakanju zapustimo korporativno vsi, ki smo točni, tako prireditelji ali sejo in se odločimo sodelovanju pri takih društvih, dokler nam ne bodo nudila dovolj enega jamstva, da bodo tudi ona upoštevala načela, da je čas zlato.

Devet otrok na morje. Naše »Kolašice« bodo kmalu najpopularnejša institucija v Prekmurju. Z rezultatom zadnjega cvetličnega dreva so bile tako zadovoljne, da so sklenile poslati štiri otroke, ki li bi dočili sreski sanitetni referent, s počitniško kolonijo Celank na morje. Isti sklep je napravil tudi krajevni odbor »Rdečega križa«, enega pa pošlje gimnazija na svoje stroške. Tako bo devet otrok (med temi trije učenci gimnazije) dobilo priložnost, popraviti si za vse življenje svoje rahlo zdravje.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 29. maja. Včeraj od 18. do 21. se je vršila tretja redna seja mariborskega občinskega sveta. Uvodoma je podal župan dr. Juvan svoje poročilo. Potrjena je povišana mestna trošarina na vino in pivo, ki se je začela pobirati. Potrjene so v smislu sklepa občinskega sveta tudi nove klavniške pristojbine. Poslanik češkoslovske republike v Beogradu je poslal mestni občini zahvalo za čestitke povodom 89-letnice prezidenta Masaryka. V mestni hranilnici je bilo ponovno izvoljeno dosedanjega ravnateljstva. Kopališki odsek je določil prezkusne pristojbine za obiskovalce in kopalce na Mariborskem otoku. Anketa za določitev prostora za novo pravoslavno cerkev se je odločila za Jugoslovenski trg kot primeren. Mestna občina bo odstopila prostor pod pogojem, da bo stavba monumentalna in da bo načrt primeren. Proti sklepu komisije glede javne pespiti ob desnem bregu Drave so nekateri interesi vložili pritožbe. Sprejel se je županov predlog, naj se pooblasti upravni odbor, da zadevo uredi. Predlog študijske knjižnice, naj bi se zanj odkupila znamenita Szaparyjeva knjižnica v Murski Soboti, bi bi veljala 80 do 100.000 Din, se je izročil v obravnavo kombiniranemu finančnemu in upravnemu odboru. Protituberkulozni ligi se je dovolil odlog plačila plina v iznosu 15.000 Din za leto dni.

Za prvi odsek je poročal obč. svet. dr. Vebie. Odpove se pogodba Kärferju za dravsko kopališče in se kopališče zapre. Odobri se nova pogodba med mestno občino in Braumom zaradi najemnikov v dragonski vojašnici. Na podlagi nove pogodbe bodo najemniki v tej zgradbi znatno bolj zaščiteni glede odpovedi, nego so bili doslej.

Za drugi odsek je poročal obč. svet. dr. Strmšek. Predlog kuratorja mestnega mladinskega doma, ki vsebuje smernice glede sprejemanja otrok v popolno oskrbo mladinskega doma, je bil sprejet. Prav tako je bil sprejet tudi predlog o razpolaganju s krediti za počitniško kolonijo. Z izbiro revne in slabotne dece, pristojne v Maribor, za dečjo počitniško kolonijo se je določila posebna komisija. Izpremenil se je pravilnik za podpiranje brezposelnih in toliko, da bodo deležni podpore mestne občine odslej samo oni brezposelni, ki so postali brezposelni brez lastne krivde in ki so pristojni v Maribor. Pogodba z banko upravo za najemnino dečjega doma se podaljša za nedoločen čas in se zviša mesečna najemnina od 2.500 na 3.500 Din.

Za tretji odsek je poročal obč. svet. Stabej. Pri razpravi o odsekovem predlogu za tlakovanje Tattenbachove ulice od Glavnega trga do Narodnega doma ter Kopališke ulice se je razvila daljša, mestoma burna debata o mariborski cestno-gradbeni in cestno-gospodarski politiki, katero sta zlasti ostro kritikovala obč. svetnika Aljančič in Grčar. Podžupan dr. Lipold je predlagal, naj se zadeva odgodi in naj se naroči gradbenemu uradu, da izdela generalni načrt za izgradnjo, popravilo ter tlakovanje cest za daljšo dobo. Ta predlog je bil odklonjen, sprejet pa je bil delni predlog odseka, da se izvrši tlakovanje Kopališke ulice z že nabavljenim in razpoložljivim materialom. Za regulacijo Glavnega trga v zvezi z gradbo Bergeve in Zlatičeve hiše pri državnem mostu se je sklenilo naročiti gradbenemu uradu, naj sestavi pogoje za razpis natečaja in proračun regulacije.

Sklenjena je bila nadalje izvršitev kanalizacije vzhodne Smetanove ulice in odobri se je gradbeno dovoljenje za zgradbo palače OUZD. Inž. Keršiču se dovoli zgraditi pristanišča za prevažanje oseb z motornim čolnom po Dravi od Melja do Mariborskega otoka.

Za četrti odsek je poročal obč. svet. Pušenjak. Daljša debata se je razvila o zgrad-

TRGOVCEM kolonijalno-delikatesne in specerijske stroke

aparati za držanje in detajlno prodajo petroleja, olja, bencina, kave itd. priporočeni od ministrstva socialne politike in narodnega zdravja št. 9478-30 žigosani od drž. kontrole, so razstavljeni

na ljubljanskem velesejmu v paviljonu „J“ št. 588

Oglejte si jih, ker je to v vašem lastnem interesu.

N. M. Popović, Beograd — Kolarčeva br. 7.

bi nove meščanske šole. Ker je stvar bila v principu že sklenjena 1. 1925. ter je nedolžljiva, je bilo sklenjeno, da se nujno nadaljuje akcija na podlagi, da okoliške občine prispevajo najmanj 25 odstotkov h gradbenim stroškom. Na predlog podžupana dr. Lipolda je bilo sklenjeno, da se dovolijo izdatki za pregled vsega plinskega omrežja, ker je ugotovljeno, da uhaja 35 odstotkov plina zaradi slabega stanja omrežja. Že letos se naj polože v Aleksandrovi in Stolni ulici nove plinske cevi. Tudi se naroča gradbenemu uradu, naj povsod, kjer se ceste na novo urejajo ali tlakujejo, pusti prej pregledati plinsko omrežje, če je v redu.

Za peti odsek je poročal obč. svet. Murko. Razpravljalo se je pred vsem o prošnji za razne koncesije. Najvažnejša je bila prošnja inž. Keršiča za podelitev koncesije za prevažanje oseb z motornim čolnom po Dravi. Občinski svet se je izrekel za krajevno potrebo. Predlog o uvedbi občinske trošarine danes še ni prišel v razpravo.

Po javni seji je sledila še tajna.

Je boljša in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POVŠOD!

Gospodarstvo

je imela 28. maja t. l. svojo redno glavno skupščino za preteklo poslovno leto, to je deveto od njene ustanovitve.

Poročilih ravnateljstva in zaključnih računih se vidi, da je družba zaključila poslovanje s primernim dobičkom od 3.197.675,01 Din in da plača 10 odst. dividende, kakor vedno dosedaj. Iz tega dobička je izločena vsota od 2.000.000 Din in namenjena povišanju uplačanega dela družbene delniške glavnice, ki sedaj znaša 8.000.000 Din (delniška glavnica 10 milijonov Din). Skupna vsota bilance znaša 42.148.534,37 Din, a družbeni garancijski fond 29.304.608 Din.

Ta družba, ki se ne bavi z življenjskim zavarovanjem, temveč samo z elementarnimi panogami, je tekom 9 let od postanka izplačala okrog 160.000.000 dinarjev, kar najzgovorneje kaže važnost tega našega podjetja v gospodarskem življenju naše države.

»Sava« je bila osnovana v letu 1921. od naslednjih zavodov: Jugoslovenska udruga banka d. d., Zagreb; Jadransko-podunavska banka, Beograd; Prva hrvatska štedionica, Zagreb; Srpska banka, Zagreb; Zemaljska banka za B. i H., Sarajevo; Zemaljska banka, Beograd; Assicurazioni Generali v Trstu.

Družbeno upravo sestavljajo naslednji gospodje: predsednik dr. Svetislav Šumanović in člani: Makso Antić, Nikola Berković, Benzon Bulli, Milivoj Crnadak, Geodon Dundjerić, Emmanuel Ehrentheil, dr. Walter Fischel, Stevan Karamata, dr. Mihajlo Kollin, Franjo Lathović, Edgardo Morpurgo, Stevan Raicevič, Sava W. Savič in Gjorgije Velisavljevič. 710

Zgradba gostilniške pivovarne d. d., Laško

Na razna vprašanja in da ovrže razne neosnovane govorice nasprotnikov enujuče se pivovarne, objavlja pripravljani odbor:

Predskupščina delnice je presegla 9 milijonov Din. Dosedanja naplačila na delnice se nahajajo pri Okrajni posojilnici, delnice z neomejeno zavezo v Laški, katere zanje tudi jamči. Z zgradbo pivovarne na kupljenem zemljišču prijemno, kadar bo vseh 15 milijonov zagotovljenih, to pa po možnosti le pri nas in pri bratih Hrvatih, ki so se nam te dneve pridružili. Zato zavračamo tudi seveda vse ponudbe raznih tujerodnih kapitalistov in raznih družb, ki se nam z večmilijonskimi doprinosi ponujajo. Apeliramo na naše posebno imovitelje tovaršice, ki še niso subskribirali, naj to storijo čim prej, ker s

tem omogočijo, da bomo imeli prihodnja letja že lastno pivo. Opozorjamo na soglasen sklep zborovanja načelnikov zadrug dravske banovine z dne 12. t. m. v Celju. Ta sklep smatra gradbo pivovarne kot edino sredstvo, ki bo odpomoglo sedanjemu nezdržnemu stanju in nalaga vsem članom dolžnost, da z nakupom delnic ta namen podpirajo.

Ugotavljamo, da do danes nte gostilničarji izpolnili svoje dolžnosti in je večji del subskribiranih delnic iz vrst družja pridobitnih slojev.

Kar se šteje raznih pomislekov, ki se vzbujajo namenoma iz gotove strani, naj povemo, da ni res, da bo delniški kapital 15 milijonov glede na ustanovitev potrebnih zalog premajhen, temveč bo še prastojal, ker imamo že danes dovoljno število brezplačnih zalag zagotovljenih. Res tudi ni, da so gostilničarji z velikimi milijoni pri kartelu zadolženi in da jih ima kartel takorekoč v rokah. Če se jih pa sedaj skuša s kreditiranjem zapeljati v dolgove, svarimo prav resno vse tovaršice, naj bodo pozorni na to, zanje pogubno taktiko. Ni res, da ne bomo mogli z obstoječimi pivovarjami konkurirati. Res pa je, da se nas prav zaradi tega smrtno boje. Mi si upamo znižati cene piva pri dobrem zaslužku za 200 Din pri hektolitr in tako preprečiti nadaljnje plačanje naših konsumentov s tujim kapitalom. — Končno ni res, da bi se s postavitvijo pivovarne v okolici Ljubljane na transportih kaj prihranilo. Za kolikor bi bili ti manjši za Ljubljano, za toliko bi bili večji za Slajersko in Hrvatsko.

Smo pred ciljem, in zmaga bo naša. Na delo složno naprej!

— **Minister za trgovino in industrijo** gosp. Juraj Demetrotić v Zbornici za TOI v Ljubljani. Gosp. minister dr. Juraj Demetrotić je včeraj po prihodu v Ljubljano posetil Zbornico za TOI, kjer ga je pričakovalo zbornično predsedstvo. Po daljšem razgovoru s člani zborničnega predsedstva, tako s predsednikom g. Iv. Jelačinom in podpredsedniki gg. I. Ogrinom, D. Hribarjem in L. Bruderom, se je minister s generalnim tajnikom gosp. dr. Windischerjem, je gosp. minister do 11. prejemal deputacije gospodarskih organizacij in posameznike. Sprejeti so bili od gosp. ministra: Zveza industrijev, Zveza trgovskih gremijev, Zveza obrtnih združenj, Obrtniško društvo, deputacija »Gospod. iz Trbovelj in Zagorja, Društvo tiskarjev in Savez grafičnih radnikov, sekcija Ljubljana itd. Po posetu v Zbornici se je podal gosp. minister k otvoritvi velesejma.

— **Uradni tečaji za junij:** 1 napoleonor 218, 1 zlata turška 247, 1 angleški funt 275,4, 1 ameriški dolar 56,55, 1 kanadski dolar 56,25, 1 nemška zlata marka 13,52, 1 poljski zlati zlot 63,4, 1 avstrijski šiling 8, 1 belgijski belga 7,80, 1 madžarski peng 9,90, 1 brazilski milreis 6,35, 1 egiptski funt 282, 1 urugvajski pesos 51,60, 1 argentinški pesos 21,65, 1 turška papirnata 27, 1700 turških papirnatih pjaštov 1700 zlatih frankov 1095,90, 100 švicarskih frankov 1095,90, 100 francoskih frankov 22, 100 italijanskih lir 297, 100 holandskih goldinarjev 227, 100 rumunskih lejev 33,60, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1513, 100 švedskih kron 1517, 100 norveških kron 1513, 100 španskih peset 691, 100 grški drhmi 73, 100 češkoslovaških kron 168, 100 finskih mark 142, 100 letonskih lat 1086,50 Din.

— **Stanje hmeljskih nasadov v Vojvodini.** Udruženja vojvodinskih hmeljarjev poročajo 27. t. m.: Hmelj je zdrav in krasno raste. Zgodaj obrezani nasadi so že dosegli vrh žice. V splošnem se lahko reče, da je dosegljivo dva metra višine. Mrzle noči, ki so do nedavnega vladale, so zapoznile rast za dobrih 10 dni. Zadnje dni je bilo prodanih okrog 40 meterskih stotov po 100 — 200 Din za stot.

BORZE

Devise in valute.

Curih. Zagreb 9.1250, Paris 20.26, London 25.11, Newyork 516.75, Bruselj 72.1250, Milan 27.0650, Madrid 68, Amsterdam 207,86, Berlin 128,32, Dunaj 72,90, Sofija 8,74, Praha 15,3275, Varšava 58, Budimpešta 90,92, Brkarešta 3,07.

BLAGOVNA TRŽIŠČA

Zito.

+ Chicago. (29. t. m.) Tendence prilično čvrsta. Pšenica za maj notira 106 in tri oeminke, koruza za maj pa 77½ centa za bušel.

Koliko stane roman?

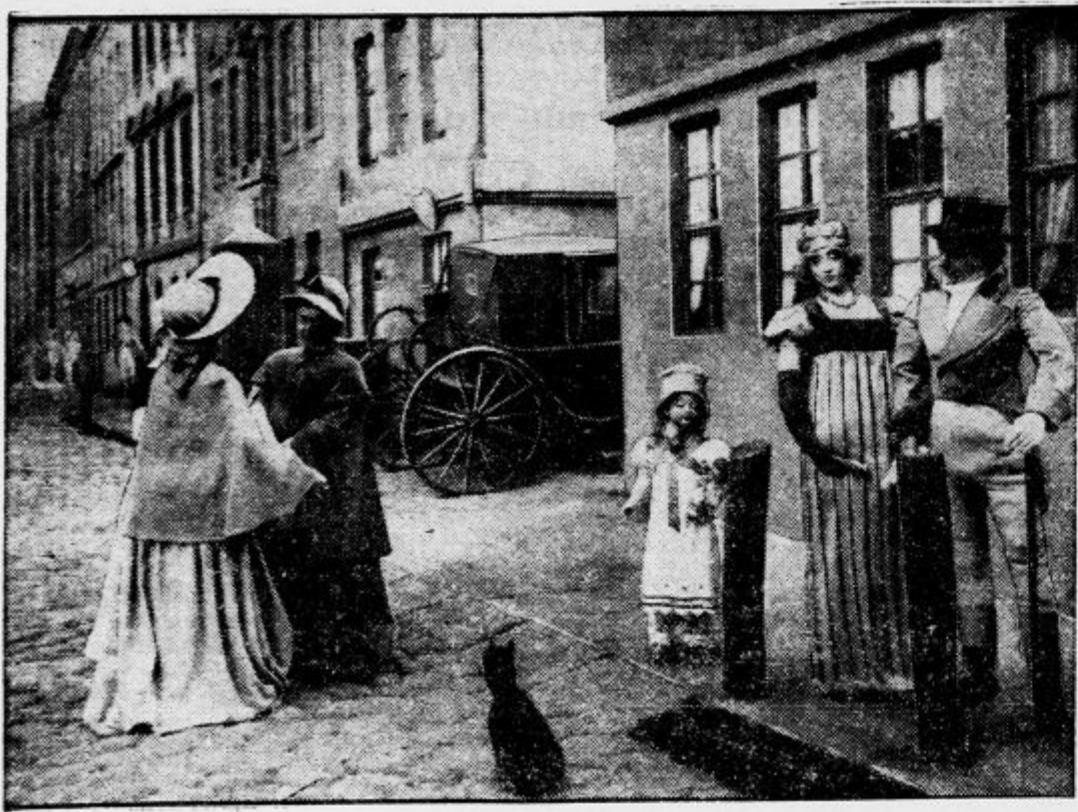
Zenitveni oglas	15 Din
Teden dni pozneje:	
Obisk v informacijskem uradu	40 "
Naslednji dan:	
Nov klobuk	120 "
Za očiščenje rokavic	10 "
Svilena ovrtnica	44 "
Mazilo za lase in brke	12 "
Parfem	20 "
Dvanaest ur pozneje:	
Zapitek v restavraciji po prvem srečanju	56 "
Naslednje jutro:	
Postrežček	10 "
Šopek	60 "
Dva dni pozneje:	
»Kako se uveljavim v ženski družbi« (antikvarično)	15 "
Novi podplati	35 "
Za očiščenje salonske suknje	20 "
Popravilo hlače	25 "
Nov žametast ovrtnik na površnik	125 "

Po štirih dneh:	
Rešitev zlate ure iz zastavljavnice	500 "
Plesna šola (10 lekcij)	100 "
Slikanje	120 "
Knjiga pisemskega papirja in pisemskih ovitkov (s fantazijskim grbom, zlatim monogramom in izreki odličnih mož)	65 "
Teden dni pozneje:	
Slonokoščena pahljača (imitacija, povsod 250 Din)	50 "
Postrežček	10 "
Prve obresti za najeto posojilo	180 "
Po nadaljnjih treh dneh:	
Za poskusno sestavo ženinne pogodbe	100 "
Gledališče vstopnice	120 "
Dve steklenici domačega sekta	80 "
Dva dni pozneje:	
Domači in tuji klasiki (celgato vezani, s stelažo)	1780 "
Postrežček	50 "
Sestava druge ženitvene pogodbe	100 "
Slikanje v športni obleki	160 "
Štiri in dvajset ur pozneje:	
Šopek	60 "

Postrežček	10 "
Avto (nedeljski izlet)	255 "
Sedem dni v bolnišnici	350 "
Po treh tednih:	
Začetni oglas in pisemska obvestila	300 "
Nova športna obleka	1800 "
Frak (kakor nov)	650 "
Tucat srajc	850 "
Tucat robcev	100 "
Pol tucata ovrtnikov	60 "
Pol tucata manšet	90 "
Dva dni pozneje:	
Na sprehod s kočijo	200 "
Malica za vsa družina	160 "
Tri dni pozneje:	
Zapestnica (z vrezanim napisom: »Tvoj za verno!«)	700 "
Po enem tednu:	
Bodoči tast je listnico slučajno doma pozabila	500 "
Stanovanjski oglas v vse liste	160 "
Osem dni pozneje:	
Darilo za rojstni dan: klavir (iz najfinjšega lesa, priložnostna nabava)	5000 "
Dvanaest ur pozneje:	
Obisk pri zdravniku za ušesne bolezni	80 "

Po štirih dneh:	
Obisk njenega bogatega strica z dežele (gledališče, klet, bar)	625 "
Tri dni pozneje:	
Šopek	60 "
Postrežček	16 "
Poskusna sestava tretje ženitve (pogodbe)	100 "
Slikanje v novi športni obleki	120 "
Po preteku dveh tednov:	
Bodoča tašča je listnico slučajno doma pozabila	1000 "
Štiri in dvajset ur pozneje:	
Pobratenje z bodočim svaikom	— "

Iz življenja in sveta

Berlin pred sto leti

Berlinski sejem ima tudi oddelek, ki predstavlja poulično življenje v starem Berlinu. Ulice in osebe so z vsemi podrobnostmi enake onim pred sto leti

Pagansko bogočastje v Bolgariji

Povodom zagonetnega umora žene polkovnika Lulceva je policija doznala tudi podrobnosti nove vere, ki ji je pripadla dvojica Lulcev. Gre za neko pagansko cerkev, ki jo je ustanovil doktor Danov in se po njem verniki tudi imenujejo danovisti. Vera je nekakšno oživiljenje starega oboževanja solnce in so nje temelji vzeti iz Mitrovega bogočastja, ki so ga rimski vojaki prinesli iz Iranu ter razširili po vsem rimskem cesarstvu. Danovisti časte solnce in obhajajo svojo službo božjo ob solnčnem vzhodu. V moralnem oziru je vera zelo stroga ter zahteva od svojih pristavev brezpogojno čistost in poštenost v vsakem oziru. Celo zakonski možje smejo samo ob določenih časih izvrševati svoje zakonske dolžnosti. Danovisti imajo v okolici Sofije svoje solnčno svetišče, okoli njega pa je cela naselbina lesenih hiš, kjer bivajo pravoverni. Verniki nove cerkve so iz vseh družabnih razredov, od kmeta in delavca, do intelektualca visoke uradniške stopnje. Oblast sluti, da je umor Lulceve v zve-

Francoska jubilejna kolajna

Za 10letnico versailleskega mira je izdala Francija srebrno spominsko kolajno. Na sprednji strani je slika, ki ob vzhajajočem solncu miru siplje zrnje po brazdah; zadnja stran pa nosi reliefne slike treh mož, ki so zaslužni za mir: Clemenceauja, Poincaréja in Brianda.

H. I. Magoc:

Tekma za ljubezen

Najpogostejši kompliment, ki ga je slišala plavalas gospodična Avelinova, je bil ta, da so njene obi in nebo v lepem pomladnem vremenu enako sinje. In gospodična je dala prebarvati še svoj avto z isto sinjo barvo, da bi bilo vseh dobrih reči troje. In avto je bilo isto jutro čakal pred pestrobavno ploščadjo kavarnarje.

Sedela je med slokim Laboissiereom in debelušastim Bervalom, nasproti maleu Journyju, pogledala zdaj tega zdaj onega in razlagala z mirnim glasom:

»Zakaj hočete, da bi izbirala med vami? To bi bilo pa pretirano, če bi zaključila to trdovratno zasledovanje, ki ga počenjat napram meni v običajni obliki. Zbežala bom... Pa me ulovite.«

»Tako,« se je opogumil Berval in stegnil roko, kakor da jo hoče zadržati. Udarila ga je na rahlo z roko po prstih.

»Počakajte na znamenje! Damo vam bo čez eno uro od nekega lovca, ki vam bo izročil pismo, v katerem najdete ime mesta, kjer me lahko poiščete. Odlohim se pred vami in morda me ne najdete več tam. Tedaj vam ostavim v kavarni,

zi z novo versko ločino ter je zaprla polkovnika Lulceva ter tri njegove prijateljice in sovernice, vendar umor doslej še in razjasnen.

Ostanki indijanske kulture

Po nalogu brazilske vlade je bila nedavno poslana raziskovalska odprava v pokrajino Ceara, da preišče votlino Ubiraharo. Poročila odprave so naravnost presenetljiva. Izkazalo se je, da ne gre za votlino, marveč za ogromno svetišče, zidano nenavadno spretno ob uporabi pripravljenih prirodnih tvorb. Velestavba je delo naroda Tuprov, ki so ob času odkritja Brazilije živeli na obrežju. Svetišče je 1000 metrov dolgo, 300 metrov široko in 100 metrov visoko. Pred vzhodom v poslopje leži ploščat kamen, ki daje zvonek glas, ako se nanj udari s kladivom. Ogromna stavba je nedvomno eden izmed največjih in najmočnejših spominov iz dobre stare indijanske kulture. Odprava še ni izdala podrobnejšega opisa čudovite stavbe.

Zapečateni romani

V hudem konkurenčnem boju si pomaga neki založnik v Lipskem z novo reklamo. Prodaja detektivne romane, katerih druga polovica se nahaja v posebnem zapečatenem ovitku. Če bi prečital kupcev prvo, odprto polovico knjige in bi se mu zdela dolgočasna, jo lahko nazaj prinese in dobi izplačano kupnino pod pogojem, da ni ovitek poškodovan. Knjige z odprtim ovitkom se seveda ne sprejemajo. Izum ima dokaj uspeha pri čitateljih, pa tudi založnik je na dobrem. Večina kupcev le ni v stanu brzdati radovednost glede druge polovice romana.

Zvesti služabnik

Perzijski šah Ahmed-Mirza, ki je umrl letošnjega februarja v Parizu, je zapustil vse svoje premoženje šahinji in sicer do polnoletnosti svojih otrok, treh hčerk in devetletnega princa Fer-edina. Ni pozabil tudi na številne sorodnike. »Tri »začasne žene« naj bi dobile po 1000 dolar, na roko in 600 dolarjev doživljenske letne pokojnine. Vse šahovo milijonsko imetje se nahaja v neki banki v Newyorku. Zdaj so odprli njegove oklopne predale v navzočnosti dedičev. Ob tej priliki je moral banki izročiti vse kronske dragulje tudi stari služabnik, ki je bil varuh državne zakladnice pod štirimi šahi. Čestiti Hasan z dolgo belo brado se je zjokal kakor otrok. Po 56. letih zveste službe je moral izročiti dragulje tujelem. A kaj se hoče če je pa »kralji kraljev« umrl kot politični emigrant in na tujem...

ki jo odkrijte sami: novo pismo z imenom drugega cilja. In igra se bo nadaljevala, dokler me eden med vami ne doseže ali dokler se mi ne bo zadelo, da tekmo zaključim. Kakor vidite, gre za nekakšen cross. Za nekakšen cross z avtom in z različnimi ovirami. Zmagal bo tisti, ki je najhitrejši in najspretnější v razvozlanju težavnih položajev. Kdo bo tekmoval?

»Jaz!... Jaz!... so zaklicali vsi trije v zbor in vsi trije so zaupali v svojo srečo in v svoje šoferske spretnosti. Gospodična Avelinova je naglo vstala in sedla h krmilu svojega sinjega vozila.

»To ste pa dečki! Ubežim, da določim smer. Vi pa se odpelate uro pozneje. Težko bo izumiti prave ovire za moiste vaše vrste...«

Avto je oddrinal in izginil za cestnim ovinkom.

Še isti hip sta ostavila Laboissiere in Journy svoja sedeža, prvi je skočil k najbližjemu knjigarnarju, drugi k telefonu.

»Hitro! Pošljite mi najhitrejši avtomobil!« je nestrpno velel Journy ravnatelju neke garaže.

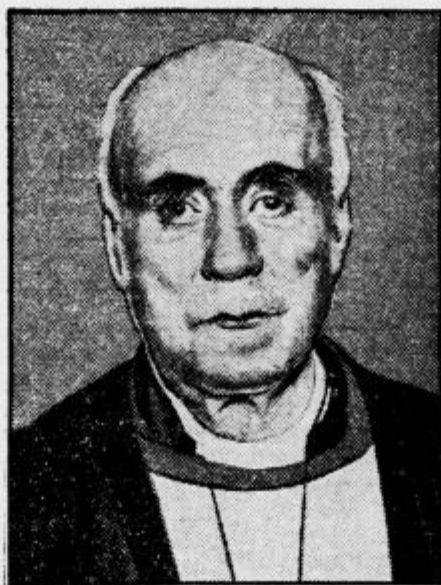
»Karte... vse cestne karte, ki jih imate v zalogi, s tisto vred, ki kaže v

Mornarjev pogreb

Nekdanji poveljnik angleške križarke »Odločnost«, kapitan Read, je po daljši bolezni umrl v bolnici v Nizzi. Pred smrtjo je zdravniku sporočil svojo zadnjo voljo: »Četudi mi je naklonila usoda smrt v posteli, hočem biti pokopan v morju po stari mornarski šegi!« Kapitanovi otroci so izpolnili njegovo željo. Krsto so natovorili na jadrnico, ki se je ustavila daleč zunaj v zalivu Jouannu. Mornarji so se postavili v vrsto na krovu in spustili v znak žalosti zastavo do polovice jambilora. Duhovnik je opravil molitev, in na to so krsto spustili v morje.

Težko vprašanje

Italijanski dnevnik poročajo, da je vprašalo več škofov najvišjo cerkveno oblast, ali smejo obhajati žene z ostrizenimi lasmi. Kardinalski kolegij se je sestel nalašč za to, da reši težko vprašanje. Po dolgem prerekanju je sklenil, da dečke glavičve vendarle ne gre smatrati za kršenje krščanske morale. Kljub temu je priporočil kolegij vernim žeram, naj nosijo rajši dolge lase. Kratka pričeska z obritim tilnikom uniči ženi baje naravno zunanost, ker postane preveč podobna moškemu.

Canterburyski nadškof umrl

Najvišji dostojanstvenik anglikanske cerkve lord Davidson je nedavno umrl v svojem 82. letu. Pred dvema letoma je odstopil s svojega mesta, ker je zbornica odklonila novi molitvenik za anglikanske vernike.

Usodna stava

Neki Ollagarde v znanem španskem kopališču S. Sebastianu je užival priimek »novec želedece«. Ta slava je zanj postala usodna. S svojimi prijatelji je sklenil stavo, da bo v baru vpričo vseh gostov pogotil deset jajc z lupinami vred. Opravil je ta posel, izpil še en liter črnine in rekel, da se prav dobro počuti. A trenutek pozneje ga je popadel krč: zgrudil se je na tla in nekoliko minut pozneje v strašnih mukah umrl.

Sovjetska šola

Bubnov, novi ruski prosvetni komisar, neprestano žigosa šolsko politiko svojega predhodnika Lunačarskega, ki mu je baje zapustil nad vse težko dedščino. Na temelju osebnih opazovanj pripoveduje, kaj se vse godi tekom učne ure v povprečni ljudski šoli. Ura traja 45 minut. A šolarji se učijo kvečjemu polovico tega časa: 54,5%. Saj pripravijo vse ostalo s tem, da pripravijo knjige in zvezke, pobirajo denar za skupni zajtrk, stavljajo učitelju postranska vprašanja itd. Včasih pa učitelj sam prepozno pride. Kaj dela dijak v teku pičlih, dejansko po 28 minut dolgih šolskih ur? Predavanju in zapisovanju tvarine je namenjenih 14,5% tega časa, pisanju 10,5%, računanju 11,25%, izpraševanju na te-

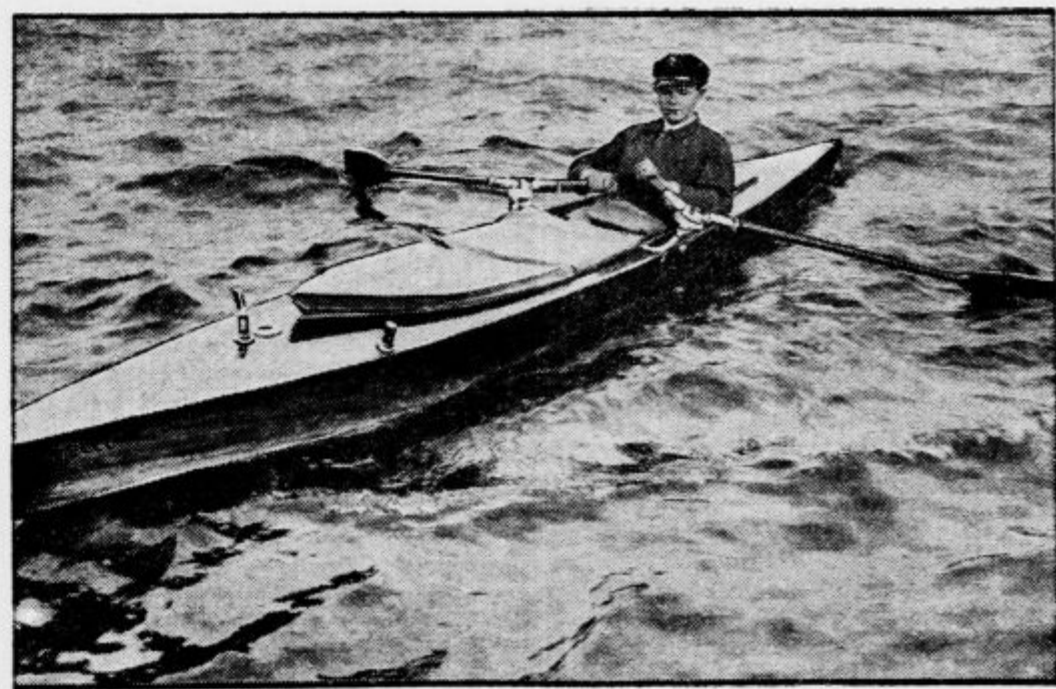
među domačih nalog 2,75%. In kaj dela učitelj? S pregledovanjem domačih nalog zapravi 36% svojega časa, z ipraševanjem 32,5%, s predavanjem 6,75 odst., s protesti in opomini 6 odst. z nabiranjem denarja za skupni zajtrk ali razpisana državna posojila 6,5% ter z zamudami, če prepozno prihaja 5,75%.

Španske jame

Skupina francoskih in španskih znastvenkov raziskuje sedaj po nekdanjem jamskem človeku poslikana bivališča na Španskem. Med temi je posebno znana jama Altamira, ki so ji nadedli priimek Sikstinska kapela prazgodovinske umetnosti. Njene slikarje je slučajno odkrila desetletna hčerka profesorja Sautuola. Dolgočasila se je v kotu, ko je nje oče iskal kosti in črepi. Nena doma je zagledala na stropu komaj razločno sliko lovca, ki se je branil napadajočega jamskega medveda. Zaklicala je od presenečenja in šele zdaj je profesor ugotovil, da so pokrite vse stene s presenetljivo živahnimi prizori iz ledeno dobe. V drugi jami blizu Castilla so se na steni ohranili odtisi številnih dlani. Strokovnjaki mislijo, da so namočili pečate pri pogodbah med posamenimi rodovi. V to svrhu so namazali jamarji skalo najprej z mastjo in so potem posuli odtis dlani z drobnim, presejanim ogljenim prahom. Ti predpostavni podpisi so se ohranili do sedaj in sleherni črta se tako dobro razloči, kakor da so se divjaki podpisali šele pred kratkim. Na podoben način so ovekovečili lovske prizore in risarji so rabili za posamezne črte celo po dve barvi: črno in rdečo.

Čudna reč

»Krasnaja gazeta« poroča, da je imel petrograjski umetnostni muzej, t. zv. Eremitaža, velike zbirke mavčevih posnetkov različnih arhitektonskih okrasov in kipov vseh dob in kultur. Vsak predmet je stal na polici v posebnem zaboji s svojo številko. Takšne zbirke imajo veliko vrednost za pouk umetnostne zgodovine. Toda pod novimi razmerami je zmanjkalo prostora. Vodstvo muzeja je odredilo, naj se poslopje izprazni. Manjši del zbirke je prevzela Akademija umetnosti. Vse ostalo je vodstvo ponudilo mestnim šolam: »Pridite in odnesite kar vam bo všeč!« Šolarji so poplavalili dvorane in uprizorili pravi pogrom. Potepali so v prah številne antične okraske in zbirko grških gledaliških krink. Veliki kipi svetovno znanih Vener niso mogli skozi preozka vrata. Šolarji so jih razpolovili in jih takšne odnesli. Iz istega razloga so ostale brez ročajev grške amfore. Lepa skupina Ganimeda s psom je delala največ zaprek od nje so odnesli samo obe glavi. Tekom dveh dni se je izpremenil muzej v gorostasno ruševino. Pariški listi, ki posnemajo to vest, vprašujejo, kako je bilo mogoče spraviti v muzej kipe, za katere so zdaj bila vrata preozka. Se tu je nagajala sovjetom »neblaga preteklost.«

Nova iznajdba v veslaškem sportu

Na izložbi vodnega sporta v Potsdamu je bil razstavljen tudi čoln, ki se pri vožnji premika v smeri veslača. Izum je priporočljiv zlasti za novince.

Sir Isaac Isaacs

Najvišji sodnik Avstralije, ki bo postal v kratkem generalni guverner avstralskega dominiona, Isaacs smatrajo za najboljše politika britskega imperija.

Zlato na Nemškem

Iz Kassla na Nemškem poročajo, da so našli kopači v Waldecku ob Füssenbergu zlata ležišča. Rudniki so bili znani že v srednjem veku, a so jih že dolgo smatrali za popolnoma izčrpane. Okrajni predsednik Friedenburg je kasselskemu muzeju izročil največjo kepo samorodnega zlata, ki so jo tam našli.

Paganini

Truplo slavnega goslarja je plavalo nekaj dni po morju, preden je našlo pokop v zemlji. Ta zgodba je vredna življenja tega darovitega in grozotnega umetnika, ki ga je baje hudič obsedel, moža čudnega šeg, čudnega po telesu in obličju, čigar nadčloveški talent in nezasišana mršavost sta ga pretvorila v bajno bitje, nekako Hoffmannovo osebo. Ko se je torej vračal v Genovo, svoj rojstni kraj, je umrl za kolero v Nici 27. maja 1840. Njegov sin je naložil mrljico na brod in odrinil dalje proti Genovi. Toda duhovščina je odrekla pokop onemu, ki ga je imenovala hudičevskega. Občinski zastop se je takisto pridružil duhovski stranki. Sin je prosil, pa ga ni nihče slušal. Zategadelj je odjadral proti Marseillu, nato v Cannes, alj oba pristana so mu zabranili, boječ se okuženja. Obupan je ostal na debelem morju, zibajoč na valovih truplo velikega čudakega umetnika, ki so ga ljudje povsod odpirali. Kar nič več ni vedel, kam naj se dene in kam naj krene z mrljem, ki je svet zanj. Veslale proti otoku Sv. Honorata je razločil golo skalo, nasršeno kot jež zabato in roboto kjer se je bilo Bog ve kako nabralo nekaj prsti po jamah pečine z imenom St. Ferréol. Na tej čelarni čeri je bil Paganini skrit in pokopan dobrih pet let, pa ga ni nikoli nihče motil v večnem pokoju. Te dni pa je bilo 90 let, odkar je dal Paganinijev sin prenesti ostanke svojega očeta v vilo Gaiona v Genovi.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Petek, 30. maja

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Slike iz svetovne literature. — 19: Gospodinska ura. — 19.30: Italijanska. — 20: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 31. maja

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: O Dubrovniku. — 19: Nemščina. — 19.30: Življenje v naravi. — 20: Prens iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

BEograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 18: Popoldanski koncert. — 20: Koncertni večer. — 22: Poročila. — 22.15: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Prens tonfilmske glasbe. — 20: Prens iz Beograda. — 22.10: Lahka godba. — PRAGA 17: Popoldanski koncert. — 20: Koncert orkestra mandolin in kitar. — 20.45: Zabaven večer. — BRNO 17: Popoldanski koncert. — 19: Godba na pihala. — 20.15: Dramski večer. — 20.45: Prens iz Praga. — 22.25: Vojaška godba. — VARŠAVA 20.30: Koncert lahke glasbe. — Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Prens iz Montreuxa. — 16: Koncert simfonije. — 17.30: Otvoritev dunajskih slavnostnih prireditelj. — 19.35: Arile in pesmi. — 20.15: Komedija. — JAZZ-BAND. — BERLIN 19.10: Koncert ruske glasbe. — 20.30: Zabaven večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 18: Zborovski koncert. — 20: Pomladni večer. — 20.45: Operna glasba. — 23: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Plošče. — 20: Zabaven večer. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 18: Prens vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert vojaške godbe. — 19.30: Reprodukcijska glasba. — 20.45: Skladbe Joh. Straussa. — 22.15: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Prens koncerta iz Neapla.

Sport

Moštva, ki sodelujejo na proslavi LNP

Kakor že javljeno, bodo na proslavi jubileja ljubljanske nogometne podsavez sodelovala štiri moštva. Prvi dan, t. j. v soboto bosta nastopili v prvi tekmi reprezentativni enajstori slovenije in koroske.

V koroski reprezentaciji bodo igrali: Arthofer (KAC), Schaffertsch (Austria), Hogenbarh (Austria), Kosteinscheg (KAC), Sereinig (Austria), Biedermann (Villach), Santer (Villach), Richter (KAC), Hussak (Austria), Mayer (KAC), Pruckler (KAC).

Domačini nastopijo v postavi: Erman (Svoboda), Strehovec (Ilirija), Berglez (Ilirija), Košenina (Hermes), Varšek (Ilirija), Lado (Ilirija), Ice (Ilirija), Bertonec (Maribor), Oman (Ilirija), Doberlet (Ilirija), Uršič (Primorje).

Obe postavi sta skrbno sestavljeni. Posledno o koroskih moramo omeniti, da sicer niso še prvotne mednarodne konkavosti, vendar so pod vodstvom prvotnih trenerjev v zadnjem času vidno napredovali, kar se vidi že iz najavljene rezultati. Igrali so proti Niziji Avstriji 8:1, proti Štajerski 2:2 in 1:3, a našo reprezentanco so na svojih tleh tolkli 6:3!

O naši enajstori se je že mnogo razpravljalo, zasebno in javno, celo v Beogradu so o njej ugibali. V končni postavi so v večini igralci prvaki, o katerih se lahko reče, da so trenutno v najboljši kondiciji. Ohranjena je, kjer je le šlo, homogenost v posrednih linijah, štirje igralci, ki so vzeti iz drugih klubov, pomenijo brezdvomno ojačitev ilirijanskega moštva.

Druge tekmo bosta igrali enajstori iz Gradca in Beograda. Definitivni postavi nam trenutno še nista znani, vendar se ve že toliko, da bo Gradec nastopil v postavi, ki je nedavno zmagnala nad kompletno zagrebško prvo garnituro 2:0, dočim bo, kolikor je do sedaj znano, nastopil v beograjski reprezentaciji šest državnih reprezentantov.

Morebitne nove podrobnosti bomo objavili jutri z ostalim točnim programom itd.

Litijski nogometaši so nastopili v običajni postavi, to pot je gostoval g. Edo Lozar, bivši član kluba, ki se je pred nedavnim preselil v Ljubljano. G. Lozar je bil že na početku igre močno bleštan, zato pa se je v drugem polčasu izkazal sijajnega vratarja in je žel zasluženo pohvalo publike.

Publike je bilo po sodbi nekaterih okrog 300. Litijski in okoliščini hodijo prav radi zasledovat nastope naših sportnikov. Želeli bi je, da plača vsak udeleženec malenkostno vstopnino. Zastojni karški kibici nimajo nikakega sportnega duha, če nečje s svojim malim prispevkom pomagati klubom, da lažje krije stroške, ki mu jih povzročajo položila roko na usta.

»Od kod prihajate, dragi prijatelj?« ga je vprašala. »Mislim, da ste se oddaljili od prave poti. Priznajte, da niste še niti pogledali v zadnje pismo.«

»Zakaj menite to?«

»Zaradi vašega zmagoslavnega vzklika. Menite, da ste na pravi poti?«

»Morda nisem?«

»Ne vi ne drugi. Dirka se je končala ni jaz se vračam v družbi zmagovalca: gospoda Trézenneca, svojega zaročenca...«

Šele tedaj je opazil Bérval, da je obedovala v družbi mladega moža, ki je vstal v pozdrav.

»Kako?« je vzkliknil Bérval. »To vendar ne spada v našo igro: gospod se ni odpejal z nami.«

»Vpisala sem ga v zadnji tri.« je odvrnila gospodična Avelinova, ne da bi se dala zmotiti. »Toda on je z največjo vestnostjo opraviil pravo pot. To lahko rečem jaz... kajti opraviil jo je v mojem vozu, po nezgodi, ki bi lahko imela hrotestne posledice in ki bi bila krivja jaz sama. Plačati mu moram odškodnino. Določil jo je sam. Postala bom gospa Trézenneceva. Zadnje pismo, ki ga ta čas iščeta vaša prijatelja, vsebuje najino zadevno sporočilo.«

gostovanja tujih klubov. — Želim, da pomagajo te vrste in pride naš sportni klub v bodoče do svojih novcev z rednimi vplačili publike.

Ilirija komb. : Akad. reprezentanca 8:5 (2:3)

Akademski nogometna reprezentanca ljubljanske univerze, ki se bo udeležila v avgustu mednarodnih akademskih prvenstev v Darmstadtu, je včeraj prvič poskusila pomeriti svoje sile na zelenem polju. Njeno moštvo je bilo sestavljeno iz raznih znanih igralcev naših vodilnih klubov, deloma pa tudi iz nogometašev, ki doslej niso nastopali v najboljših enajstoricah. Moštvo je postalo v drugi polovici žrtve pomanjkanja rutine in homogenosti in je moralo kloniti pred bolj vigrano kombinirano postavo zelenih.

Med akademiki je bilo opaziti nad ostalimi vratarja Ermana, branika Svetica in napadalca Svetica in Kneževiča, ki imajo svoj renome že iz matičnih klubov. Kombinirana enajstori Ilirije je po odmoru prevzela vodilno vlogo; posebno pa jo gleda napadalec vrste, kjer sta Pfeiffer in Lah v obeh zvezah pošiljala žogo za žogo na nasprotnikova vrata. Ožja obramba s krilci (in tudi vratarjem Krčem v vratih) ni bila na poseben višini, vendar sprito medih akcij akademikov ni imela težkega posla. V ostalem je tudi v tem delu izpustila dva nepotrebna gola. Tekma je potekla prav prijateljsko in najbolj prijateljem ni dala jasne slike, kakšna bodi akademska reprezentanca, ki bi lahko res uspešno zastopala našo univerzo ozir. jugoslovenske akademike na vrojih mednarodnih tleh.

Tekmo je z lahkoto obvladal g. Mohorok. Publike — z ozirom na otvoritev veleselja in krassen dan — razumljivo ni bilo mnogo.

Sportno življenje v Litiiji

(Tekma z ljubljanskim SK Jadranom.)

Treniranje menda najmlajšega zasavskega nogometnega moštva, ki je organizirano v SK Litiiji je prevzel pred nedavnim g. Pleš iz Ljubljane. Litijski nogometaši prav pridno trenirajo na svojem sportnem prostoru, ki je bil otvorjen vsled naklonjenosti lokalnih čimteljev. Moštvo se že pozna vpliv strokovne roke in je upati, da bodo Litijski pod trenerjevim nadzorstvom napredovali še bolje.

Zadnja nogometna tekma, ki se je vršila v nedeljo z ljubljanskim SK Jadranom je bila zelo živahna in napeta, posebno v drugi polovici. Rezultat pred polčasom je bil 5:2 za Ljubljance, druga polovica pa je bila neodločena 0:0.

Poraz, ki ga je doživelo litijsko moštvo ni bil popolnoma zaslužen. Glavno krivdo nosi litijski vratar, ki bi lahko zmanjšal rezultat v korist svojega moštva. Ko je sledila v drugem polčasu zametajava v голу se je takoj opazila nova roka vratarjeva.

Motokolesarski klub Ilirija. Za binkoštni izlet na Korosko se zaključilo prijave neprekidno danes ob 19. Prijave z označbo znamke motorja in vrednosti je poslati na podpredsednika g. Fran Ogrina, Gosposvedska cesta 14. (telefon 2662).

SK Natak. Danes ob 16. obvezen trening I. moštva in rezerve na igrišču ASK Primorja. Po treningu ob 18.30 sestanek. I. moštva pri Kačiču.

Včerašnji nogomet v Mariboru. Železničar-mladina: Rapid-mladina 5:2 (3:2); Železničar rez.: Rapid rez. 7:2 (1:0); Rapid: Atletik SK (Celje 9:2 (2:1)).

SOKOL

Župni zlet v Celju 15. junija

Župno načelnštvo je že določilo podroben program zleta, s katerim so v zvezi župne izbirne tekme. Razpored teh je bil že objavljen.

Pričetek popoldanskega javnega nastopa bo ob pol 16. Spored je naslednji: 1. moška in ženska deca hkrati: župne prošnje vaje 1930; 2. starejši bratje celjskega Sokola. vaje s palicami; 3. članice: proste vaje za vseokolski zlet v Beogradu 1930; 4. vojaški 39. pešpolka: vaje s puškami; 5. orodje I. skupine: moški in ženski naraščaj na orodju, deca: igre; 6. člani in članice celjskega Sokola: vaje z dolgo palico; 7. moški naraščaj: proste vaje za vseokolski zlet 1930; 8. orodje II. skupine: člani in članice; 9. ženski naraščaj: proste vaje za vseokolski zlet 1930; 10. župna vzorna vrsta: drug; 11. vojaški 39. pešpolka: izbrani oddelki s prostimi vajami in 12. člani: proste vaje za vseokolski zlet 1930.

Pri večernih akademiki nastopijo izmed zunanjih društev: Trbovlje: člani »Morje«, članice »Metuljčiki«; Zagorje: članice »Prolječec«; Šoštanj: »Prednjaška osmica«. Seveda bo nastopilo tudi matično društvo Celje. Obeta se nam tedaj na akademiki pester spored.

Dopisi

ROGAŠKA SLATINA. Pomladna sezona se razvija v polnem teku. Za julij in avgust se zopet obeta naval gostov. Zato je potrebno, da se bolniki takoj sedaj potrudijo semkaj, ker edino le pomladna in jesenska sezona jim nudi sigurno in temeljito zdravljenje. — Tukaj je bil na oddihu ban dravske banovine g. Dušan Sernek, ki si je izbral za stanovanje Aleksandrovo dom, da v miru preživi par dni v naši divni Slatini. Upajmo, da so mu te — sicer kratke — urice oddiha in lečenja dobro učinkovale. — Rogaska Slatina dobi v kratkem asfaltirano cesto od Sv. Križa do križišča pri Slančevi vili. Dela se bodo pričela še letos ob koncu sezone. Ako bo dovolj denarnih sredstev na razpolago, se bo asfaltacija v bodoče nadaljevala do Podplata. Se bolj miha pa je napeljava novega vodovoda iz Boča, gradba novega hotela in modernega prostora (velikega) kopalnice. V turek je priležila semkaj iz Krapinskih Toplic pogumna Rumunka ga. Tihonova, o kateri so že poročale novine. Pozdravil jo je v imenu ravnateljsva g. Sottler, uradnik zdravilišča, ki ji je obenem podaril šopek cvetja. Spremljala jo dva naša oficirja istotako na konjih. Naslednji dan je nadaljevala pot proti Mariboru.

POLJANE nad SKOFJO LOKO. (Smrt na kosa). V ponedeljek 26. t. m. je umrl po dolgi bolezni g. Anton Čadež, posestnik v Srednji vasi, in bil v sred 28. t. m. pokopan. Pokojnik, večji posestnik in oče velike družine, kateri je bil skrben oče, je živel daljšo dobo v Ameriki. Po svojem prepričanju je bil »prednjak in zvest bralec naprednih časopisov. Dolgo dobo je bil načelnik Električne zadruge v Poljanah. Največ po njegovi zaslugi se je zgradila prepotrebna elektrarna. Bil je tudi v občinskem odboru in krajšo dobo župan. Zadnjo zimo je iskal okrepčila v Dalmaciji, a bolezen je bila že premočno okorenjena, da bi jo premagalo južno sonce. Značajnemu možu bodi ohranjen blag spomin!

ORMOŽ. Dramski odsek UVI v Ptujih bo gostoval 1. junija ob 20. v tukajšnji dvorani na Kletarskem z igro »On in njegova čista«. Kdor je bil pri predstavah tega odseka. poseben po pri zadnji, gotovo tudi sedaj ne bo izostal, to pa tembolj, ker bo to zaključna predstava v tej sezoni. Svetujemo, da bi si vstopnice, ki se dobe v predprodaji v tukajšnji glavni tobačni zalogi, že vnaprej rezervirali.

KRANJSKA GORA. Opozorjamo in vabimo izletnike, zlasti pa okoliška gasilna društva k blagoslovitvi motorne brigade, ki bo v nedeljo 1. junija. Ob 8.45 bo oficijelno sprejem gostov na kolodvoru, ob 9.30 služba božja v župni cerkvi, nato blagoslovitev motorke pred Gasilnim domom. Ob 3. se prične na vrtu hotela »Razor« veselica, katero ima društvo v lastni režiji. K sodelovanju vabimo prav vsa dekleta, zlasti pa jih naprošamo, da se udeležijo dopoldanske slovesnosti v narodnih nošah.

IZLET NA ŠKOTSKO
Ljubljana, 29. maja
V mali sokolski dvorani predavala je Miss Mary Coopeland o izletu na Orkneyske otoke. Škotska je ožja domovina ge. Coopelandove, na severu Škotskega je predloženo otočje Orkney in Setland, tam malo znano. Tem zanimivejša pa je bilo slediti ge. Coopeland, ko nam je odpirala pogled v nov svet, iz predavanja se je čutila le gorka navezanost na svoj domači škotski kraj.

Izhod za izlet na severne Škotske otoke gre iz glavnega mesta Škotske Edinburga. Dasi je dežela Škotov mrzla, vlažna in mračna, Škote in Angleže ne vabi jug in gre vsako poletje njih pot in odlasek proti severu. Po čemer hrepeni Škot, je luč. Otoki Orkney leže že tako visoko v severnem pasu, da čez poletne mesece ni več noči in se okoli polnoči večerna in jutranja zarja zlivata. Za poletje Škoti hite trumoma v severna kopalnica in igrišča. Vlaki so natrpani. Lepa slika pokazala je kraljevi park Edinburgski, druga vožnja po zalivu Firth of Forth. Pred zalivom leži otok na strmim skalovju Bass Rock prebivališče velikih, gosem podobnih ptic. Potniki se ustavijo navadno v Aberdeenu s stavbami iz belega granita. Na zahodu mesta se dvigajo Grampians gore, podobne Pohorju. Iz Aberdeena gre izlet v notranjost dežele do starega gradu v gozdni soteski Midmar. Ndaleč od tam ležidarni Balmoral, star škotski grad, sedaj gorski dom angleške kraljevske rodbine. Obe imeni sta keltski, kakor so sploh vsa krajevna imena izključno keltska. Vendar ljudje govore le angleško. Lepo opisuje ga. Coopelandova pletanje po samotnem severnem morju: »Zdaj postane svet citronaste barve z vijoličastimi sencami vmes. Množica ptic, bele, črne, bele. Cela črna-bela reduta plava, lebdi, frfoata okoli ladje. Sedaj pa je nebo zopet rožnato, morje pa kot sam ogromni opal. Južnjaki strme, otroci zadržujejo sapo. Nekdo tiho zaploska. Severnjaki pa gledajo s širokimi očmi, kakor omamljeni, kakor da pije njih duša vso lepoto skozi oči. Koprena izgine, sonce je na nebu, počasi se dviga.«

Ladja se bliža otokom: »O, kako so zeleni! Ob morju ozki trak rumenega peska, potem rob rdečih skal, nad njimi nlive in polje. Nad poljem pa je vse pokrito z rezjem, temnorjavjo. Ko cvete v avgustu, postane rdeč, kot dalmatiško vino; tu pa tam kmetje, nizke hiše iz kamna, s kamenito streho, okoli hiše bezgovo grmičje. Nobeno drugo drevo.« Ladja rine skozi morske ožine. Domačini jamejo pripovedovati o starih vikingih, ki so bili nekdanji gospodarji otokov. Izletniki dospejo v Kirkwall, prestolnica Orkneyskih otokov. Pristanišče polno ribiških ladij, parnikov, jadreniač in motornih čolnov. Solidno zgrajene hiše z mogočno stolno cerkvijo. V solnčnem zahodu se rdeči peščenec svetl kakor stene Skrlatice. Patron v cerkvi je sveti Magnus, mučenik, katerega so pobili paganski vikingi. Cerkev sv. Magna imenujejo čast in slavo severa. Sezidal je cerkev domačin — samouk, ker ni bilo pridobiti stavbenika iz daljne Italije. Izletniki se nastanijo v solidnem hotelu. Večerja so prekažene ribe, jajca, salata, pet vrst kruha, marmelada, med, surovo maslo in različne vrste domačega sira. Težko se spi v polarnem poletju. Človek je nemiren, vedna luč ga moti. Blizu katedrale so ruševine stare škotske palače. Orkneyske otoke je norveški kralj zastavil Stuartom kot doto svoji hčeri. Ndaleč od tod je stara palača norveških škofov. Tu je umrl 15. decembra 1263 zadnji veliki norveški kralj Hakon Hakonson. Kirkwall je danes prijetno mesto, ima bogato voleno industrijo. Od tod pošiljajo v Evropo čislano škotsko voleno tkanino. Iz Kirkwalla gre izlet k takozvanim: Maesowoe in Stenris krog, to so predzgodovinska grobišča z visokimi skalami ograjeni prostori. Okoli Kr. r. so Rimljani zasedli Orkney otoke a ostali so le, dokler niso izropali dragocenosti, ki so se nahajale v podzemskih prostorih. V enem prostoru po steni je dobili vse polno podpisov, pravijo, da je bila to vesela družba Normanov, ki je premagala bojazen pred tajinstvenostjo podzemskih prostorov. Velika jama na otoku Westray je služila kot zavetišče zadnjemu Stuartu Karlu Eduardu. V jamo se pride le s čolnom ob mirnem vremenu, sicer se valovi vzpenjajo na skale do 50 m visoko.

Posoben izlet gre na plitek otok Eynhallow, t. j. Sveti Otok. Na njem so razvaline cistercijskega samostana, ustanovljenega v 5. stoletju od Irskih misijonarjev. Pozneje prišli Normani so jih imenovali »može brez brade v ženskih oblekah«. Sedaj je Eynhallow zavetišče za morske ptice in tulnje. Po stotine igrajo se na gredinah po obali.

Izlet velja tudi samotnemu otoku Egils-hay, beseda, ki prihaja od grškega ecclezijskega, od cerkve, ki je menda najstarejši spomenik v Vel. Britaniji. Kljub visoki severni legi, se goji celo mnogo cvetja. Uspeva tudi sadje, vendar ni jabolk, ne brusnic in tudi ne sliv. Poljedelci uživajo sir, surovo maslo, jajca in kuhano sadje.

Zadnji obisk velja drugemu večjemu mestu Orkneyskega otočja Stromness. Ob obali so potopili Nemci za časa velike vojne angleško ladijo Hampshire z lordom Kitchenierjem na krovu.

Škoda, da se je priredilo predavanje le za manjši krog. Predavateljica in njen predmet sta gofovo zaslužila večjo pozornost.

Ga. Coopeland je zapela tudi škotsko pesem v angleškem jeziku, ki pa nosi značaj stare galske glasbe. Ni nič germanskega, spominja močno na narodne motive slovenske.

IZ GOR. RADGONE
gr— Odlikovanja. V torek 27. t. m. se je mudil v Gornji Radgoni inšpektor dravske pošte direktorje g. dr. Joško Lebar ter pri tej priliki izročil tukajšnji upravljalcu ci pošte g. Mariji Pignerjevi zlato kolajno, s katero je bila odlikovana z ukazom Nj. Vel. kralja za vestno in marljivo službovanje. Inšpektor g. dr. Lebar se je podal nato v Slatino Radenci ter izročil odlikovanje tamkajšnjemu upravljalcu pošte gospodu Slavku Vutkoviču. Čestitamo!

gr— Program ekskurzije vinarskih kongresistov za 30. maja t. l. v petek, 30. t. m. ob pol 10. dopoldne prispeje udeleženci vinarskega kongresa iz Ljutomer v Radence, kjer bodo na kolodvoru pozdravljeni od tamkajšnjega župana g. Jakoba Zemljica, nato si bodo ogledali zdravilišče Slatina-Radenci, kjer bo prirejena zakuska. Ob 11. se podajo z avtomobili na banovinski nasad pri Kapeli ter tam ogledajo trsnice in drevesnice; ob 12. bo skupni obed v gostilni g. Rudolfa Horvata. Nato se podajo izletniki peš od Kapele čez Kobilščak-Janžev vrh-Orehovski vrh-Crešnjevec v Gornjo Radgono ter si spomota ogledajo med drugimi vinogradna posestva Admontske opatiije, g. Clotaria Bouviera, ge. pl. Kodolitscheve, g. Karla Fuersta in g. Kosija; končno si bodo ogledali v Gornji Radgoni še šampanjske in vinske kleti tvorničarja g. Clotaria Bouviera in odpotovali iz Gornje Radgone z vlakom ob 18.26.

gr— Župna skupščina gornjeradgonske gasilske župe bo v nedeljo dne 1. junija ob pol 11. v Kaufmanovi gostilni.

gr— Prepoved točenja šmarnice v vinotočih. Glavni oddelki finančne kontrole v Gornji Radgoni je pravkar razposlal vsem občinam opozorilo o strogi prepovedi točenja šmarnice ali mešanje z drugo pijačo v vinotočih. Šmarnica je glede na njeno kakovost škodljiva zdravju, zaradi česar točenja te pijače ali mešanje načeloma ne dovoljuje niti pristojno sresko načelstvo. Ker ni izključeno, da ima še kdo vinogradnikov pripravljeno šmarnico bodisi samo ali pomešano s kako drugo pijačo ter namerava zaprositi za dovoljenje otvoritve vinotoča pod vejo, je nujno potrebno, da pristojni občinski uradi čim prej poučijo svoje občane o vsebini tozadevnega odloka in navodil sreskega načelstva. V smislu naredbe dravske finančne direktorije so za izdajo točilne pravice za vinotoče kompetentna edino sreska načelstva.

gr— Urbanov sejem v ponedeljek, 26. t. m. je bil slabo obiskan. Kramarji so bili prav nezadovoljni s kupčijo; tudi na vinjskem sejmu ni bilo kupcev in je bila cena živini zelo nizka. Gospodarska kriza se pozna pač povsod. Kupna moč kmeta je vedno manjša. Pač pa so bile gostilne okrog poldneva precej dobro obiskane in so edino gostilničarji bili zadovoljni s sejmom.

gr— Z avtom v Muro. Minulo nedeljo se je podala Jožefa Wuenscherejeva iz Murecka s svojimi petimi otroki v osebni avtomobilu iz Weitersfelda v Avstriji na Sladko goro v Jugoslaviji ter se za prehod čez Muro poslužila obmejne broda. Ko je brod naložen z avtom prispel na jugoslovensko obrežje, je hotel šofer zapeljati takoj na most za izkrcavanje. Ko je bil avto s prednjimi kolesi že na mostu, se je slabo pripet brod oddaljil od obale avto pa je z zadnjim delom zdrknil med mostom in brodom v Muro, ki je na tem mestu precej globoka in nevarna. Duševno prisotni brodar je z vso močjo hitro potegnil za vrvi, s katero je bil brod pripet, ter je na ta način pritegnil brod težko k obali, da je avto zadržal in tako je obvisel avto toliko časa, da so se mogle osebe, ki so bile v njem, čeprav s težavo, toda brez poškodb rešiti.

gr— Iz starega sovraštva. Napaden je bil, tako se zagovarja Franc Košti iz Logarcev, ko se je dne 18. maja t. l. okrog 19. peljal s kolesom čez Kraljevo. Po klancu nazgor je rival kolo peš mimo izkobil, kjer sta sedela pred hišo dva fanta. Zaradi starega sovraštva je prišlo med Francem Koštijem in Antonom Izekom do prepira, kateremu je sledil še pretep. Košti je pobral kol ter z njim udaril Izeke tako močno, da ga je pobil na tla. Svojeemu sinu je pritekel na pomoč 62letni oče Ignac Izek, katerega je Košti udaril s kosilcem po glavi, ga zabodel z nožem v levo roko nad komolecem in končno vrgel tako močno, da si je starček zlomil ključno kost. Junaški obračun starega sovraštva bo postal Košti pred sodiščem.

gr— Vlomilska tolpa v avstrijski Radgoni. V soboto 24. t. m. je bilo v bližini avstrijske obmejne straže slišati več revolvskih strelav, ar je pri nas vzbujalo domnevo, da gre za tihotapce. Bila pa je tokrat drzna vlomilska tolpa, ki je vlomila v trgovinske lokale g. Stefana Kaufmanna, župana avstrijske Radgone; ta ima svojo veliko trgovino z železnino, orožjem in smodnikom v bližini obmejne murskega mosta. Vlomilci so vdrl v trgovinski lokal na ta način, da so stranska vrata, ki vodijo na ulico proti hraniliščnemu poslopiju, odprli in poškodovali s krampom ter si na ta način pripravili prost vhod. Spravili so se takoj nad blago, ki se je nahajalo v trgovini, ter odnesli vso zalogo revolverjev ter nekaj pušk, nožev, razno municijo in vžigalnice. Ker ima lastnik svoje stanovanjske prostore v prvem nadstropju nad trgovino, je ropotanje drznih tatov slišal, odprl okno ter oddal z revolverjem več strelav nanje. Streljati so nato začeli tudi tatovi in je padlo obojestransko okrog 18 strelav, nakar so vlomilci z ukradenim blagom pobegnili v temni noči skozi mestni park, ki se nahaja v neposredni bližini. Doslej ugotovljena škoda znaša 1700 šillingov, ki pa bo po končani natančni preiskavi brez dvoma dosegla okrog 2000 šillingov ali 16.000 Din. Zadeva je bila takoj prijavljena orožništvu, ki vodi nadaljnje zasledovanje za vlomilci.

Iz Gornjega grada
gd— Moderno kegljišče, zidano, zakurjeno in lepo slikano ima g. Franc Zmave; takšnega ni v vsej Jugoslaviji.

gd— Poskusna vožnja celjskega mestnega avtobusa v Gornji grad se je vršila dne 10. maja. Vožnje se je udeležilo poleg župana g. dr. Gorčiča več mestnih svetnikov, uradnikov in novinarjev. Avtobus je redno vozil zjutraj ob 6. v Celje, vrata pa se ob 20. Zveza je zelo ugodna in dobrodošla.

L. MIKUŠ
Mestni trg 15
Tvorica dežnikov, zaloga sprehajalnih — palic —

Jutrovi mali oglasi

imajo siguren uspeh!

Furmoto All-Metal

najpopolnejši angleški čistilni preparat

za čiščenje zlahtnih in ostalih kovin, kakor jedilnega orodja in nastavkov iz zlata, srebra, alpaka- in kina-srebra, predmetov iz medli in bakra, cerkvene posode, lustrov itd

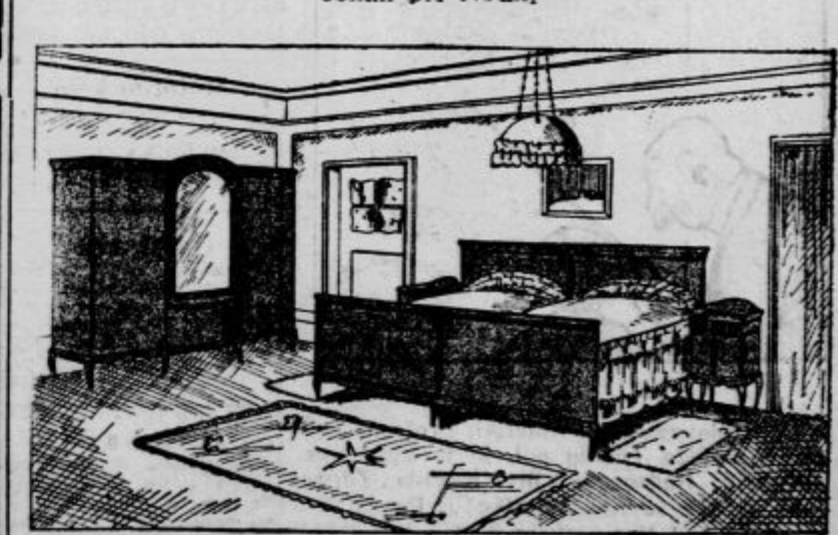
Ne vsebuje nikakih kislina ali strupov, ne izje površine in ne pušča nikakih risov, daje predmetom krasen sijaj ter preprečuje za dalje časa oksidiranje.

Glavni zastopniki:
M. GREGOVIĆ & Co., LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje 1, telefon 2971.

Dobi se v trgovinah z barvami in drogerijah

Najmodernejšše pohištvo

za spalnice, jedilnice, gosposke sobe itd. kupite po najnižjih cenah pri trvdki

J. Repše, Ljubljana, Doorni trg 1

Popolna razprodaja zaloge

raznega konfekcijskega in manufakturnega blaga v konkuru

trvdke GRICAR & MEJAC (lastnica ga. Pavla Hieng)

se vrši od 20. t. m. dalje v trvdkih lokalih v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

Upravitelj konkurzne mase

dr. Treo Luce.

7420

Defraudant

najo siguren uspeh!
Aloizij Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.